БУХЫ ХҮН ТҮРЭЛТЭНЭЙ ГЭГЭЭН ГЭРЭЛТЭ ЕРЭЭДҮЙ—КОММУНИЗМ МАНДАХА БОЛТОГОЙ!

(КПСС-эй ЦК-гэй ГАРГАҺАН УРЯАНУУДҺАА)

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

36-хи жэлээ гарана

...35 (9067) | 1959 оной октябриин 6, вторник | Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО!

Советскэ Союзай партийно-правительственна делегацие толгойлогшо Н. С. Хрущев сентябриин 30-да Пекиндэ ерэһэн байгаа. Зураг дээрэ: нүхэд Мао Цзэ-дун, Н. С. Хрущев аэродром дээрэ байна.

Синьхуа агентствын фото.

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 42 жэлэй ойдо зорюулжа

КПСС-эй ЦК-гэй ГАРГАҺАН УРЯАНУУД

1. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 42 жэлэй ой ...даха болтогой!

2. Хүн түрэлтэнэй түүхэдэ шэнэ үе сагые—капитализмын хүмэрин ...ха, социализмын илан мандаха үе сагые нээһэн Агууехэ Октябрь...лдар соло!

3. Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин илалта түгэс ..., бүхы оронуудай ажалшадай үзэл сурталай хүсэн түгэлдэр зэбсэг ...лоһон марксизм-ленинизм мандаха болтогой!

4. КПСС-эй XXI съезд манай Эхэ ороной үргэн далайсатайгаар ...мунизм байгуулха үедөө оролгын эхи табяа. Советскэ Союзай ара...! Коммунизм байгуулха агууехэ зорилгонуудые дүүргэлгэдэ бүхы ...хэ, эршэ зоригоо элсүүлэе!

5. Эб найрамдалай, арадуудай национальна бэеэ дааһан байдалай ...өө, демократиин ба социализмын түлөө хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ...ашадай тэмсэлые толгойлогшо манглай болоһон, бүхы оронуудай ...дүү коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудта халуун амар...га хүргэе! Коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай ... нэгэдэл, нягта эмхидэл мандаха болтогой!

6. Бүхы оронуудай хүдэлмэришэн анги болон ажалшадай ажал...гын нэгэдэл улам бэхижэн мандаг лэ! Эб найрамдалай, демокра... ба арадуудай бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэгшэ ажалшадай ... организацинуудай хоорондын харилсаа холбоон мандаха ...тогой!

7. Ажалшадай уласхоорондын һанал бодолой нэгэдэл мандаха бол...! Пролетарска интернационализмын тугые бүри дээшэнь үргэе!

8. Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

9. Эб найрамдалай түлөө, демократиин түлөө, социализмын тү...тэмсэгшэ бүхы арадуудта ахадүүгэй амар мэндэ!

10. Бүхы оронуудай арадууд! Эб найрамдал сахиха, батадхаха ...э мүнөө сагай эгээн шухала асуудал мүн! Бата бэхи эб найрам..., арадуудай хоорондын харилсаа холбооной түлөө тэмсэе!

11. Дэлхэйн арадууд! Бүхы гүрэнүүдэй буу зэбсэгүүдые бүгэдэ...рэээ, бүрин түгэс хуряахын түлөө атомна ба водородно зэбсэг ...ан тэһэлэлгые энэ гэһээр зогсоохын, хэтэ мүнхэдэнь хорихын түлөө ...гты!

12. Дэлхэйн арадууд! «Хүйтэн дайе» эсэслэн усадхаха, уласхоорон...түгшүүрилтэй шанга байдал һулаpуулха ябадал туйлагты! Дэлхэйн ...охи дайнай үлэгдэлнүүдые дары түргэн усадхахын түлөө тэмсэг... Германитай эбэй договор баталхын, Баруун Берлиндэхи эзэмдэл...ёһо гурим зайсуулхын түлөө тэмсэгты!

13. Дэлхэйдэхи социализмын ёһо гурим мандаха болтогой! Социа...тическэ лагериин оронуудтахи арадуудай агууехэ хани холбоон улам ...эхэ, һалбаран мандахань болтогой!

14. Социализм байгуулжа байгаа агууехэ хитад арадта ахадүүгэй ... мэндэ! Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал мандуулха хүсэн түгэс ... тулгуури болоһон совет, хитад арадуудай эбдэршэгүй бата хани ...саан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

15. Социализм байгуулжа байгаа Албаниин Арадай Республикын ...шадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, албан арадуудай хоорон... эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха бол...

16. Социализм байгуулжа байгаа Болгариин Арадай Республикын ...шадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, болгар арадуудай хоо...хи эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха ...гой!

17. Социализм байгуулжа байгаа Венгриин Арадай Республикын ...шадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, венгер арадуудай хоорондо...дэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха бол...

18. Социализм байгуулжа байхатаяа хамта, өөрынгөө оронииe ...ратическа ёһоор, амгалан аргаар нэгэдхэхын түлөө тэмсэгшэ ...намай Демократическа Республикын ажалшадта ахадүүгэй амар ...! Совет, вьетнам арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй бата хани ...саан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

... Эб найрамдалай түлөө, нэгэдэмэл демократическа ба эб най...лда дуратай Германиин түлөө тэмсэгшэ бүхы Германиин түрүү ...эй түшэг тулгуури болоһон Германиин Демократическа Рес...а мандаха болтогой! Социализм байгуулжа байгаа ГДР-эй ...шадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, герман арадуудай хоорондо...н барисаан улам бэхижэн мандаг лэ!

... Социализм байгуулжа байхатаяа хамта, өөрынгөө оронииe де...тическа ёһоор, амгалан аргаар нэгэдхэхын түлөө тэмсэгшэ Ко... Арадай-Демократическа Республикын ажалшадта ахадүүгэй ...мэндэ! Совет, корей арадуудай хоорондохи эбдэршэгүй бата ха...рисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

... Социализм байгуулжа байгаа Монголой Арадай Республикын ...шадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, монгол арадуудай хоорон... эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха бол...

... Социализм байгуулжа байгаа Польшын Арадай Республикын ...шадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, поляк арадуудай хоорондо...дэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болто...

... Социализм байгуулжа байгаа Румыниин Арадай Республи...ажалшадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, румын арадуудай хоо...й эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха ...ой!

... Социализм байгуулжа байгаа Чехословакиин Республикын ...шадта ахадүүгэй амар мэндэ! Совет, чехословак арадуудай хоо...й эбдэршэгүй бата хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха ...ой!

... Югославиин Арадай Федеративна Республикын ажалшадта ...эй амар мэндэ! Эб найрамдалай, социализмын түлөө тэмсэлэй ...һада совет, югослав арадуудай хани барисаан улам бэхижэн ...лэ!

... Агууехэ энэдхэг арадта халуун амаршалга хүргэе! Советскэ ... Индиин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа хол... улам бэхижэн мандаг лэ!

... Империализмда эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө оронуудайн...циональна бэеэ дааһан байдалые улам батадхахын түлөө тэм... Индонезиин, Бирмын, Цейлоной, Камбоджын арадуудта халуун ...га хүргэе!

... Афган арадта халуун амаршалга хүргэе! Советскэ Союзай, ... хоорондохи хүршэ һайн харилсаан улам бэхижэхэ, ... болтогой!

29. Империалистнуудай хорото аашануудта эсэргүүсэн, колониальна дарлалта эсэслэн үгы хэхын түлөө, өөһэдынгөө гүрэнүүдэй бэеэ дааһан, сүлөөтэ байдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэгшэ Араб Зүүн зүгэй арадуудта халуун амаршалга хүргэе!

30. Өөһэдынгөө эрхэ сүлөөгэй, национальна бэеэ дааха байдалай түлөө тэмсэгшэ Африкын арадуудта халуун амаршалга хүргэе! Колониальна, бэеэ даагаагүй оронуудай дарлагдаһан бүхы арадуудта эрхэ сүлөө олгое!

31. Эб найрамдалай, арадуудай хоорондын харилсаа холбооной түлөө, национальна бэеэ даанхай байхын түлөө, империализмда эсэргүүсэн тэмсэгшэ Латиин Америкын арадуудта халуун амаршалга хүргэе!

32. «Хүйтэн дайе» усадхалгын, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал батадхалгын аша туһада Советскэ Союзай, Америкын Холбоото Штадуудай арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

33. Советскэ Союзай, Англиин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон улам хүгжэхэ, бэхижэхэнь болтогой!

34. Советскэ Союзай, Франциин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

35. Милитаризмын ба фашизмын дахинаа үндылгэдэ эсэргүүсэн тэмсэгшэд, Германиин Федеративна Республикын ажалшад болон бүхы түрүү хүнүүдтэ халуун амаршалга хүргэе!

36. Советскэ Союзай, Италиин арадуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаан мандаха болтогой!

37. Советскэ Союзай, Финляндиин Республикын арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

38. Совет арадай, Швециин, Норвегиин, Даниин, Исландиин арадуудай хоорондохи хани ёһоной харилсаан улам бэхижэхэ, хүгжэхэнь болтогой!

39. Советскэ Союзай, Австриин арадуудай хоорондохи хани барисаан, харилсаа холбоон мандаха болтогой!

40. Өөрынгөө газар дээрэхи гадаадын сэрэгэй базануудые усадхахын түлөө, ороноо демократическа ёһоор, бэеэ даанхайгаар хүгжөөхын түлөө, бүхы хүршэ гүрэнүүдтэеэ эб эетэй, хани барисаатай байхын түлөө тэмсэгшэ япон арадта халуун амаршалга хүргэе!

41. Ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байлгын политика, эб найрамдал, арадуудай аюулгүй байдал сахиха ба батадхаха, бүхы оронуудай хоорондын экономическа ба культурна холбоо барисаае хүгжөөхэ политика болоһон Советскэ Союзай ленинскэ гадаадын политика мандаха болтогой!

42. Эхэ оронойнгоо гүрэнэй ашаг туһые, аюулгүй байдалые һэрэмжэтэй хёрхоор сахигша, илалта амжалтануудай алдар солоор суурхаһан шэн габьяата Советскэ Зэбсэгтэ Хүсэнүүд мандаха болтогой!

43. Советскэ байгуулалтын хэлбэришэгүй бата үндэһэ һуури болоһон хүдэлмэришэн ангиин, колхозно таряашадай эбдэршэгүй бата холбоо барисаан мандаха болтогой!

44. Олон үндэһэ яһатанһаа бүридэһэн манай социалистическэ гүрэнэй хүсэ шадалай эшэ үндэһэн бологшо СССР-эй арадуудай ахадүүгэй хани барисаан улам мандажа, һалбаржа байхань болтогой!

45. Советскэ Союзай ажалшад! Манай ороной экономико болон соёл культурын хүсэн түгэс шэнэ дэбжэлтэ, социалистическэ Эхэ оронойнгоо саашадаа улам ехээр бэхижэхэ ябадал туйлая! Коммунизм байгуулха хэрэгээ шэнэ илалтанууд тээшэ, урагшаа дабшая!

46. Түүхэдэ түрүүшынхеэ һарада хүрэтэр ниидэжэ, Эхэ ороноо алдаршуулһан, замбуулинай захагүй дайдые хүнэй мэдэлдэ оруулха шэнэ үе сагые нээһэн советскэ эрдэмтэд, конструкторнууд, инженернүүд, технигүүд, хүдэлмэришэд мандаха болтогой!

47. Хото болон хүдөөгэй ажалшад! Капитализмтай урилдаһан амгалан ёһоной мүрысөөндөө түүхэтэ богонихон болзор соо илалта амжалта туйлаябди! Үйлэдбэрилэгдэдэг продукциин хүн бүхэндэ хүртэсынь талаар США-е, мүн бусад капиталистическэ оронуудые хүсэжэ, урдань орое!

48. Советскэ Союзай ажалшад! Долоон жэлэй түсэбые предприяти, барилга бүхэнэй, колхоз, совхоз бүхэнэй болзорһоо урид дүүргэхын түлөө тэмсэгты! Долоон жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ гээшэ арад түмэнэй баян дэлгэр, болбосон һайхан байдалые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ эшэ нүхэсэл мүн болоно!

Арад нийтын социалистическэ мүрысөө бүри үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлэе!

49. Советскэ Союзай ажалшад! Хүдэлмэриин сагые хорооһон ябадал —дэлхэй дээрэ эгээн богони хүдэлмэриин үдэртэй бололгые СССР-тэ бэелүүлхэ замдахи шухала шата мүн. Ажалай эдэбхи болон социалистическэ журамые бүри дээшэнь үргэе!

Долоон часай хүдэлмэриин үдэр мандаха болтогой!

50. Советскэ Союзай ажалшад! Бүри ехэ бүтээсэтэйгөөр ажаллахын түлөө, техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө тэмсэгты! Үйлэдбэреэ үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха, автомадаар зэбсэглэхын түлөө, шэнэ юумэндэ хажараар хандадаг, хүдэлсэгүй хүжүүн, техникын талаар гээгдэһэн ябадалда эсэргүүсэн тэмсэгты!

51. Советскэ Союзай ажалшад! Мүрысөөндэ түрүүлһэн хүнүүдэй, үйлэдбэриин новаторнуудай дүй дүршэлые үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты, уралан нарижуулагшадай, ухаалан зохёогшодой олониитын хүдэлөөе улам хүгжөөгты! Үйлэдбэриин хүсые, арадай ажахын нөөсэ арга боломжые бүри һайнаар ашаглагты!

52. Коммунизм байгуулагшадай түрүү зэргэдэ дабшагша коммунистическэ ажалай бригадануудта, үйлэдбэриин түрүүшүүл болон новаторнуудта алдар соло!

53. Промышленность, барилга болон транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Капитальна хүдэлмэридэ һомологдоһон мүнгэ, бусад зөөри хэрэгсэлнүүдые ашагтайгаар хэрэглэгты, гүрэнэй журам сахихын түлөө сэхэ шууд тэмсэгты!

54. Эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон мастернууд! Үйлэдбэриин эмхидхэлые али бүхы аргаар һайжаруулагты, предприятинууд болон барилгануудаа жэгдэ һайнаар хүдэлгэгты!

55. Советскэ Союзай ажалшад! Граммууд хамтаржа тонно болодог, копейкэ ба түхэригүүд сугларжа миллион, миллиард болодог юм! Багашье, ехэшье юумэндэ, үйлэдбэриин һалбари бүхэндэ арьбалалта хэгты, бүтээн гаргадаг зүйлнүүдэйнгээ шанарые улам һайжаруулагты, өөрынь үные химдаруулагты!

56. Хүндэ промышленность гээшэмнай арадай бүхы ажахые саашадань хүгжөөн дэбжээхэ, арад зоной ажана байдал улам һайжаруулха, Эхэ оронойнгоо хамгаалхы хүсэ шадалые бүри ехээр бэхижүүлхэ эшэ үндэһэн болоно! Хүндэ индустриин хүдэлмэрилэгшэдтэ алдар соло!

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

ТАСС-эй МЭДЭЭСЭЛ

Замбуулин соогуур дабшадаг гурбадахи ракетын Советскэ Союз дотор табигдаһан тухай

Замбуулин огторгойе шэнжэлхэ программын ёһоор, түбинүүд хоорондын ниидэлгэдэ бэлэдхэл болгон 1959 оной октябриин 4-дэ замбуулин соогуур дабшадаг гурбадахи ракетэ Советскэ Союз дотор амжалтатайгаар табигдаа. Түби хоорондын автоматическа станци ракетэ дээрэ тодхогдонхой.

Олон шата дамжан һүрэдэг ракетэ хэрэглэн, энэ табилга бэелүүлэгдэһэн байна. Ракетын һүүлшын шата хэрэгтэй болохо скоростьёо оложо, түби хоорондын автоматическа станциие дабшаха замдань гаргаһан байна.

Түби хоорондын автоматическа станциин дабшаха зам һарада дүтүүр гарахаар, һарые тойрохоор хараалагдан зохёогдонхой.

Түби хоорондын автоматическа станци һарада 10 мянга шахуу километр дүтүүр гаража, һарые тойроод, саашадаа дабшахадаа Газарта дүтэшэгүүр гараха. Иимэ зам Газарай бүмбэрсэгэй хойто талын хахадһаа станциие адаглан хараха арга олгоно.

Замбуулин соогуур дабшадаг советскэ гурбадахи ракетын һүүлшын шатын шэгнүүр 1553 (түлишэгүйгөөр) килограмм юм.

Түби хоорондын автоматическа станци ракетын һүүлшын шата дээрэ тодхогдоһон байгаа. Станци замда гаран сасуугаа, ракетэһээ таһалагдаа. Ракетын һүүлшын шата станциин замда дүтэрхүү замаар дабшажа ябана. Түби хоорондын автоматическа станци хадаа замбуулин огторгой соогуур научна үргэн шэнжэлэлгэ хэхэ зорилготой. Научна, радиотехническэ аппаратура, тэрэшэлэн дулаан хүйтыень автоматическаар тааруулжа ябаха түхеэрэлгэнүүд станци дээрэ тодхогдонхой. Борт дээрэнь тодхогдоһон научна болон радиотехническэ аппаратура наранай болон химическэ батарейнуудһаа электрын хүсэ абадаг байха юм. Станциин бүхы шэгнүүрынь 278,5 килограмм болодог. Гадна хэмжэлгэ хэдэг аппаратура ракетын һүүлшын шата дээрэ тодхогдонхой. Тэрэнэйнь шэгнүүр түлишэтэеэ 156,5 килограмм юм. Тиимэ болохолоороо, станциин бүхы шэгнүүрынь 435 килограмм болоно.

39,986 мегагерц, 183,6 мегагерц частотанууд дээрэ хүдэлдэг хоёр радиопередатчик түби хоорондын автоматическа станциһаа научна мэдээ болон дабшалгые хэмжэлгын үрэ дүн дамжуулжа байха юм. Нэгэн доро 183,6 мегагерц частотатай радиолинеэрнь түби хоорондын станциин замай хубинуудые хинажа байха аргатай юм.

39,986 мегагерц частотатай передатчик 0,2-һаа 0,8 секунда хүрэтэр саг соо жэгдэ бэшээр долгилжо дохёо үгэхэ байна. Долгинойнь дабтасын частота 1, плюс, минус 0,15 герц.

Түби хоорондын автоматическа станциин бортһоо дамжуулга ажаглалтын программын ёһоор, үдэр бүри 2—3 час болоод лэ хэгдэжэ байха юм. Түби хоорондын автоматическа станци дээрэхи аппаратурануудые Газар дээрэ байһан координационно-тоололгын центрнүүдһээ залан хүдэлгэжэ байха юм.

Ракетын замай хадууралгые хэмжэхэ хүдэлмэри Советскэ Союз дотор элдэб пунктнуудта байгуулагдаһан Газар дээрэхи станцинуудһаа автоматическа оньһон аргаар бэелүүлэгдэхэ байна.

Замбуулин соогуур дабшадаг гурбадахи ракетын ябаса тухай Советскэ Союзай бүхы радиостанцинууд дамжуулжа байха.

Радиотехническэ хэрэгсэлнүүдэйнь хүдэлмэриин ээлжээтэ сеанс октябриин 4-дэ Москвагай сагаар 13 часта болохоор хараалагдана. Энэ үедэ ракетэ Индийскэ океан дээрэ зүүн долготагай 80 градуста, урда широтагай 5 градуста Газарһаа өөдөө 108 мянган километрын зайда дабшажа ябаха. Радиотехническэ хэрэгсэлнүүдэй хүдэлмэриин сеанс 2 шахуу час соо үргэлжэлхэ байна.

Европоһоо, Азиһаа, Африкаһаа болон Австралиһаа ракетын хойноһоо радио-ажаглалта хэжэ болохо.

Замбуулин соогуур дабшадаг советскэ гурбадахи ракетын табигдаһан, түби хоорондын автоматическа станциин байгуулагдаһан ушар замбуулин огторгой тухай шэнэ мэдээнүүдые абаха арга олгожо, замбуулин огторгойе шэнжэлэн мэдэхэ талаар уласхоорондын харилсаа холбоондо совет арадай саашанхи туһа нэмэринь боложо үгэнэ.

* * *

Октябриин 4-нэй үглөөгүүр табигдаһан замбуулин соогуур дабшадаг советскэ гурбадахи ракетэ һара тээшэ дабшажал ябаһаар. Москвагай сагаар 18 часта ракетэ Газарһаа 145 мянган километр холодон ошоод, Атлантическа океан дээрэ дабшажа ябаа.

Замбуулин соогуур дабшадаг советскэ гурбадахи ракетын траекториие хэмжэһэн мэдээнүүдые шэнжэлэн согсолжо үзэхэдэ, энэ ракетэ замдаа зүбөөр гараһан байна. Тиимэһээ түби хоорондын автоматическа станци тогтоогдоһон сагтаа һарада дүтэлжэ ошоод, һарын саатуур, харагдадаггүй талаарнь орожо, гэдэргээ Газар тээшэ бусаха юм. Түби хоорондын автоматическа станциин олон үдэр соо дабшажа ябаха үедэнь, угаа үргэн ехэ научна шэнжэлэлгэнүүд хэгдэжэ, энээн тухай мэдээнүүд хирэ хирэ болоод лэ, Газар дээрэхи пунктнуудта радиогоор дамжуулан үгтэдэг байха.

СССР-эй партийно-правительственна делегаци Пекинһээ бусажа ерэбэ

Хитадай Арадай Республикын арбан жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ хабаадалсаһан, СССР-эй партийно-правительственна делегациин гэшүүд—КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь М. А. Суслов, КПСС-эй ЦК-гэй гэшүүн, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко болон бусад октябриин 4-дэ «ТУ-114» самолёдоор Пекинһээ Москвада бусажа ерэбэ.

Делегациие толгойлогшо КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев октябриин 4-дэ Владивостогто ерээ гэжэ мэдээсэгдээ һэн.

(ТАСС).

Агууехэ Октябриин социалистическэ революциин 42 жэлэй ойдо зорюулжа

КПСС-эй ЦК-гэй ГАРГАҺАН УРЯАНУУД

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта)

(Түгэсхэл. Эхининь 1-дэхи нюурта)

57. Советскэ металлургнууд! Үйлэдбэриин техникэ болон технологиие улам нарижуулан һайжаруулагты! Рудагай шэнэ газарнуудые шэнжэлэн ашаглаха хэрэг түргэдхэгты! Арадай ажахыда бүри ехэ руда, шэрэм, булад, прокат, үнгэтэ ба шухаг металлнуудые үгэгты!

58. Машина бүтээдэг үйлэдбэриин хүдэлмэрилэгшэд! Бүтээсэ ехэтэй шэнэ машинанууд болон түхеэрэлгэ үйлэдбэрилхэ хэрэг түргөөр шудалагты! Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэглэхын түлөө, автомат хэрэглэдэг технологиин аргануудые үргэнөөр нэбтэрүүлхын түлөө эрид шууд тэмсэгты!

59. Нефтиин ба газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Нефть болон газ гаргажа абаха, шэнэ газарнуудые шэнжэлэн ашаглаха хүдэлмэреэ улам түргэдхэгты! Нефть болбосоруулдаг заводуудай хүсэ шадалые арьбадхагты, нефтеэр хэгдэһэн продуктнуудай шанарые һайжаруулагты! Орондоо бүри ехэ нефть, газ үгэе!

60. Нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Нүүрһэ малтан абалгые үргэлжэ дээрэнь үргэнөөр оньһожоруулагты, ашаг үрэ ехэтэй аргануудые нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты! Ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлэгты, нүүрһэнэй өөрынь үные химдаруулагты, шанарыень һайжаруулагты!

61. Советскэ энергетигүүд, электростанцинуудые, электродамжуулгануудые баригшад болон хабсаргагшад! Эршэ ехэтэ элшэ хүсэ үгэхэ шэнэ барилгануудые түргөөр ашаглалгада оруулан хэрэглэгты! Бүри ехэ электроэнерги орондоо үгэе!

62. Химическэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Шэнэ үйлэдбэри түргэнөөр ашаглалгада оруулагты, химическэ хэрэгсэлнүүдэй ассортиментые үргэдхэгты! Химиин зүйлнүүдээр бүтээгдэһэн эрхим шанартай, хүнгэн сэнтэй эд бараа Эхэ орондоо элбэг ехээр үгэе, хүдөө ажахыда минеральна үтэгжүүлгэ бүри ехээр үгэе!

63. Советскэ барилгашад! Шэнэ предприятинууд, байрын гэрнүүд, больницанууд, һургуулинууд болон хүүгэдэй эмхи зургаануудай байшангуудые бүри түргэнөөр баригты! Барилга хэхэ индустриальна аргануудые үргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Һайнаар, гоёор, химда сэнтэйгээр баригты!

64. Барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Үйлэдбэреэ үргэдхэгты, барилгын материалнуудай шанарые улам һайжаруулагты! Долоон жэлэй барилгануудта цемент, хабсаргамал конструкци ба хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр бүтээжэ үгэгты!

65. Ой модоной, модо болбосоруулдаг ба саарһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эхэ орондоо бүри ехэ модо, мебель, целлюлозо, эрхим шанартай саарһа үгэе!

66. Хүнгэн промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Шанар һайнтай, һайхан үнгэтэй будүүдые, эрхим зэргын хубсаһа, бүхэ аад, гоё гутал болон үргэн хэрэглэлэй ондоошье эд бараа ажалшадта бүри ехээр бүтээжэ үгэе!

67. Эдеэ хоолой промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эдеэ хоолой хэрэгсэлнүүдые бүри ехээр үйлэдбэрилэн гаргагты, эдеэ хоол болодог зүйлнүүдэй шанарые улам һайжаруулагты!

68. Загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Загаһа бүри ехээр баригты! Хорюулгүй далайнууд болон океануудта загаһа барилгые улам арьбадхагты! Дотоодын уһа сөөрэмүүдые үргэнөөр ашаглагты!

69. Советскэ транспортын хүдэлмэрилэгшэд! Ашаануудые һаадгүйгөөр зөөхэ хэрэг хангагты! Пассажирнуудые хангалгаяа улам һайжаруулагты! Транспортын хүдэлмэриие техническэ талаарнь шэнэдхэн һайжаруулха хэрэг эршэмтэй түргэнөөр хангахын түлөө, оньһон арга ба автомат ехээр хэрэглэхын түлөө тэмсэгты!

70. Хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд! Хэлхээ холбооной хэрэгсэлнүүдые элбэгжүүлэгты, улам нарижуулан һайжаруулагты! Почто, телеграф, телефон, радио, телевидениие үшөө һайнаар хүдэлдэг болгогты! Хүн зоной эрилтэ бүри һайнаар хангагты!

71. Нютагай ба кооперативна промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд! Эдлэл хэрэгсэл бүри ехээр бүтээн гаргагты, үйлэдбэриингөө культура болбосоролые улам дээшэлүүлэгты! Хүн зоной ажаһуудалай эрилтэ хангалгаяа бүхы аргаар һайжаруулагты!

72. Эрэгтэй, эмэгтэй колхозннгууд! Ниитынгээ ажахые бүхы талаарнь хүгжөөгты, колхозно баялигай үндэһэ һуури—хубаагдадаггүй фонднуудаа арьбадхагты! Колхозууд хоорондохи үйлэдбэриин холбоо барисаае улам үргэдхэгты!

73. Эрэгтэй, эмэгтэй колхозннгууд, совхозууд болон РТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Ороохо таряа, мяха, һү, ноохо, үндэгэ, хлопок, лён, сахарай свёкло, хартаабха, овощь, үрэ жэмэс болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые Эхэ орондоо бүри ехээр үгэе!

74. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд! Ниитынгээ мал ажалые бүхы аргаар хүгжөөгты, элдэб тэжээл элбэг ехээр бэлэдхэгты, малай ашаг шэмые бүри ехэ болгогты, үүлтэржүүлгын хэрэгые улам һайжаруулагты! Мал ажалай продуктнуудые үйлэдбэрилэн абалгынгаа хүн бүхэндэ хүртэсын талаар Америкын Холбоото Штадуудые ахижа урдань ороё!

75. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, хүдөө ажахын механизаторнууд! Түрүү техникээ эрхим һайнаар ашаглагты, газар таряалан ба мал ажалдахи хүндэ хүдэлмэриие үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха хэрэг бүри үргэнөөр дэлгэрүүлэгты!

76. Совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд! Хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр үйлэдбэрилэгты, үнэ сэнгыень химдаруулагты! Оронойнгоо бүхы совхозуудые эрхим зэргын, ашаг ехэтэй предприятинууд болгое!

77. Шэнэ газар элдүүрилдэг хүдэлмэрилэгшэд! Туйлаһан амжалтануудаа бэхилэн арьбадхагты, ороохото таряанай үндэр баян, тогтууритай ургаса туйлагты, ниитын мал ажалые бүхы аргаар хүгжөөгты!

78. Эрэгтэй, эмэгтэй колхознигууд, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд! Ажахыгаа бодомжотой бэрхээр эрхилэгты, газараа һайнаар ашаглагты, севооборөдуудые түргэнөөр дэлгэрүүлэгты! Газар таряалан эрхилхэ культурые бүхы аргаар дээшэлүүлэгты! Эдлүүриин газарай 100 гектар бүридэ хүдөө ажахын бүри ехэ продукци абадаг болохын тулада оролдогты!

79. Советскэ худалдаа наймаанай, ниитын эдеэ хоолой хүдэлмэрилэгшэд! Хүн зониие бүри болбосон һайнаар хангахын түлөө тэмсэгты, ажалшадай хэрэглэмжые һайнаар шэнжэлэгты, улам ехэ боложо байгаа эрилтыень хүсэд бүрин хангагты!

80. Совет алба хаагшад! Советскэ аппарадай хүдэлмэриие улам нарижуулан һайжаруулагты! Ажалшадай хэрэглэмжэ болон эрилтэнүүдтэ анхаралтайгаар хандагты! Советскэ аппарадай хүдэлмэриин тон эмхитэй, тодо һонор байхынь түлөө тэмсэгты!

81. Эрдэм наукын ба дээдэ һургуулиин хүдэлмэрилэгшэд! Эрдэм наукын саашадаа һалбаран мандахын түлөө, техническэ хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө тэмсэгты! Арад зоной ажабайдалтай бүри нягта холбоо барисаатайгаар хүдэлэе! Коммунизмын үе сагай эрилтэдэ харюусахаар мэргэжэлтэдые бэлдэгты!

Советскэ түрүү эрдэм наука мандаха болтогой!

82. Литература болон искусствын ажал-ябуулагшад! Өөһэдынгөө зохёолнууд соо совет хүнүүдэй ажабайдал, ажал хэрэгүүдые эли тодоор харуулагты! Зохёолнуудайнгаа удха түгэс, уран хурса байхын түлөө тэмсэгты! Арад зоной ажабайдалтай, мүнөө сагай байдалтай литература болон искусствын тон нягта, таһаршагүй холбоотой байхынь түлөө!

83. Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд! Үхибүүдые һургалгын шанар улам һайжаруулагты, ажабайдалтай, үйлэдбэритэй һургуулинуудай бүри нягта холбоотой байхын түлөө тэмсэгты! Ургажа ябаа үетэниие ажалда дуратай, Совет Эхэ орондоо, коммунизмын хэрэгтэ үнэн байхаар хүмүүжүүлэгты!

84. Медицинын хүдэлмэрилэгшэд! Арадай элүүрые сахилгын хэрэг улам һайжаруулан хүгжөөгты, эмнэдэг ба ариг сэбэрые сахидаг эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи культура болбосоролые улам дээшэлүүлэгты! Медицинын эрдэм ухаанай шэнэ туйлалтануудые хүдэлмэридөө нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлэгты!

85. Манай орон доторхи арад түмэнэй засаг түрын бодото зургаанууд—ажалшадай депутадуудай Соведүүд мандаха болтогой!

86. Советскэ профсоюзууд! Хүдэлмэришэн ангиин, интеллигенциин зохёон байгуулхы үүсхэл болон эдэбхиие бүри ехээр бадаруулагты! Хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай баян, болбосон байдалые бүри ехээр хүгжөөн дэбжээхын тула саг үргэлжын оролдолго гаргагты! Долоон жэлэй түсэбые дүүргэлгэдэ зорюулжа, ажалшадай хүсэ шадал элсүүлэн жагсаагты!

87. Коммунизм эдэбхитэйгээр байгуулагшад—совет эхэнэрнүүд мандаха болтогой!

88. Коммунистическэ партиин үнэн туһалагша, резерв, коммунизм байгуулалсагша залуушуулай түрүү отряд болоһон Ленинскэ комсомол мандаха болтогой!

89. Коммунистнууд болон комсомолшууд! КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые дүүргэхын түлөө, СССР-тэ коммунизм байгуулхын түлөө арад бүгэдын тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябагты!

90. Эрэгтэй, эмэгтэй комсомолшууд, совет залуушууд! Коммунистическэ ёһоор ажаһуужа, ажаллажа һурагты! Ёһо заншалай эрхим дээдэ шанар шудалан болбосорогты! Үнэн сэхээр, эсэшэ сусашагүйгөөр коммунизм байгуулдаг хүнүүд бологты!

91. Пионернүүд болон һургуулиинхид! Эрдэм мэргэжэл, ажалай дадалые оролдосотой, нэтэрүүгээр шудалагты! Ленин багшын агууехэ хэрэгэй түлөө, коммунизмын түлөө эдэбхитэй тэмсэлшэд болохоор бэеэ бэлдэгты!

92. Коммунизм байгуулагша агууехэ совет арад мандаха болтогой!

93. Социалистическэ байгуулалтын хүсэ шадалай эшэ үндэһэн, коммунизм байгуулха хэрэгтээ шэнэ амжалтануудые туйлаха гол нүхэсэл — Коммунистическэ партиин, совет арадай эбдэршэгүй бата нэгэдэл мандаха, бэхижэхэ болтогой!

94. Манай ороной арадуудай хани барисаанай бата хэрэм, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын эбдэршэгүй түшэг тулгуури болоһон Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союз мандаха болтогой!

95. Манай түрэл Советскэ правительство мандаха болтогой!

96. Коммунизм байгуулхын түлөө тэмсэлдэ совет арадай зориг бадаруулагша, хүтэлбэрилхы агууехэ хүсэн болоһон Советскэ Союзай Коммунистическэ парти мандаха болтогой!

97. Марксизм-ленинизмын туг доро, Коммунистическэ партиин хүтэлбэреэр—урагшаа, коммунизмын илалта тээшэ дабшая!

98. Бүхы хүн түрэлтэнэй гэгээн гэрэлтэ ерээдүй—коммунизм мандаха болтогой!

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитет.

СОВЕТСКЭ ПАРТИЙНО-ПРАВИТЕЛЬСТВЕННА ДЕЛЕГА[ЦИ] ТҮРЭЛ ОРОНОО БУСАХАЯА ПЕКИНЬЭЭ ГАРАБА

ПЕКИН, октябриин 4. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев түрүүтэй советскэ партийно-правительственна делегаци арадай Хитадай ниислэлдэ долоо хоноһонойнгоо һүүлээр, түрэл ороноо бусахаяа мүнөөдэр Пекинһээ гараба.

Нүхэд Мао Цзэ-дун, Лю Шао-ци, Сун Цин-лин, Дун Би-у, Чжу Дэ, Чжоу Энь-лай Н. С. Хрущевые, тэрэнэй толгойлжо ябаһан советскэ партийно-правительственна делегациие аэродром дээрэһээ мордохуулаа.

НҮХЭД МАО ЦЗЭ-ДУНДА
ЛЮ ШАО-ЦИДЭ
ЧЖУ ДЭДЭ
ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙДА

Хүндэтэ ханинар!

Агууехэ арадай Хитадай үнэн сэхэ хани, аха дүү болоһшо Советскэ Союзай түлөөлэгшэдтэ, би[д] хүндэтэйгөөр, хани халуунаар [...] даһанайтнай түлөө аха дүү Хита[дай] Арадай Республикын газар дээ[рэ] гарахынгаа урда тээ таанадта [...] зэгы ехэ баясхалан үшөө [...] хүргэнэб.

Социализм байгуулгадаа, [...] зол жаргалай түлөө, бүхы [...] дээрэ эб найрамдал хангахын [...] тэмсэлдээ саашанхи амжалта [...] лахыетнай, хүндэтэ ханинар, [...] налта, Хитадай Коммунисти[ческэ] партиин Центральна Коми[тет], Хитадай Арадай Республикын [пра]вительствода, бүхы агууехэ [...] арадта ехээр хүсэнэбди

Н. ХРУЩ[ЕВ]

Советскэ Союзай парт[ийно]-правительственна делега[циие] толгойло[гшо]

Самолёдой борт, 1959 оной октябриин 4.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущ[ев] Владивостогто ерэбэ

ВЛАДИВОСТОК, октябриин 4. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев мүнөөдэр Хитадай Арадай Республикаһаа Владивостогто ерэбэ.

Владивостогой, Артемой партийна, советскэ организацинуудай, ажалшадай түлөөлэгшэд, Советскэ Армиин болон Номгон океанай флодой сэрэгшэд, пионернүүд Советскэ правительствын толгойлогшые угтахын тулада аэродром дээрэ суглараа.

14 час 58 минутада «ИЛ-18» самолёдой аэродром дээрэ ерэхэдэнь, Н. С. Хрущев самолёдһоо гаража ерэнэ. Тэрэниие ажалшад [...]наар амаршалаа. Приморско[й край]комой нэгэдэхи секретарь В. Е[...]нышев, бусад угтагшад Хрущевтой мэндэшэлэлсэнэ.

Удаань Н. С. Хрущев Вла[дивос]тогой заводуудай, Артемовско[й ...]тануудай, эмхи зургаануудай [түлөө]лөөлэгшэдтэй халуунаар ам[арша]лалсаа.

Угталгын һүүлээр, машин[аар] город тээшэ ошоо. Никита С[ергее]вич Хрущевые амаршалхын [тула] хэдэн олон түмэн городойхи[д] сэнүүдтэ гараһан байгаа. Хрущевой Владивостогто [ерэһэн] ушар эндэхи зоной ехэ һайнд[а]лоо.

КПСС-эй ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумэй хүндэлэлд[э]

Гүрэндөө атар тарган мал тушаахабд[и]

иимэ уряатайгаар малшаднай тэмсэнэ

☆ ☆

ШЭНЭ ГУНЖАДЫЕ ОЛООР ТҮРҮҮЛХЭНЬ

Энэ жэлдэ Оронго, Янгаажан, Үбэр Булаг нютагуудта үбһэ ногооной ургаса нилээд һайн байгаа. Эндэхи «Улаан Оронго» колхозой малшад үнгэрэгшэ зун үхэр малаа атар ногоондо адуулжа, бэлшээжэ, арьбан гадарыень нэмээлгээ, таргалуулаа юм.

Үбэр Булаг гэжэ газарта артелиин 170 толгой эмэ хашараг, гунжануудые адуулжа зуһаһан малшан Манидари Бадмацыренов тэдэнээ нилээд таргалуулжа шадаа. Энэ нүхэрнай артельдээ арбаад гаран жэл мал ажал дээрэ хүдэлжэ, ехэхэн дүй дүршэлтэй болонхой.

— Мал һайнаар хараха, тобир тарган байлгахын тулада ямаршье нюуса арга гэжэ байхагүй. Илангаяа үхэр малай таргалха хүхэ ногооной үедэ тэдэниие һайнаар адуулха хэрэгтэй. Зунай ааяма халуунда үдэшэ, үглөөнэй һэрюун, һоно батаганаанай хомор үеые һамбаашалан, мал бэлшээхэдэ һайн. Залуу малые намар тээшэ сабшалан, таряалангай һуурида бэлшээжэ, хүсынь шангаалгаад, шадал тамирынь табюулангүй үбэлжэлгэдэнь оруулха шухала. Бэлшээридэ ябаһан малые зун, намаршье үдэрэй 4—5 дахин уһалхада тааруу байха, малайнгаа байрала дабһа таһалдуулангүй зөөжэ байһан 170 хашараг, гунжа[ну]уд шэгнүүрые сүүдхэдээ 1 кил[ограмм]һаа доошо бэшээр нэмээжэ, [...] тарганууд болгонхой. Эдэ[нэй ...] түрүүн тушаажа абахадань, [тус бү]ридөө 147—150 килограмм [...] байһан юм. Мүнөө сент[ябрьта] эхеэр шэгнэжэ үзэхэдэнь, го[л төлэб] 240—250 килограмм шэгнүүр[тэй бо]лоод байба. Тэдэнэй зарим[ынь] 300—350 килограмм шэгнүүр[тэй бо]лоо. Энэ гүүртын томо бэс[...] жадынь искусственна аргаа[р ...]жүүлэгдээ.

Мүн Нарһа Толгой гэжэ [газарта] байрладаг һубай малай [...] малшан Дымбэрэл Гарм[аев ...] толгой эмэ хашарагуудые [...] эрхим тарган болгоод байна. Гармаевай адуулдаг мал зу[...]ануудта тус бүридөө 109 [кило]граммаар нэмээ. Эдэнь сүү[...] шэгнүүрээ 1 килограмм 40[0] хүрэтэр нэмээһэн байна. Мү[н ...]жадайнь олонхинь иску[ственна] аргаар үрэжүүлэгдээ.

Тингэжэ энэ колхозойхид [...] түлжүүлһэн, тобир тарган [...]дай 200 гарыень ерэхэ жэ[лдэ ...]рүүлжэ, үнеэдэйнгээ тоое э[...] шоруулхань.

Б. Бадм[ацыренов].

Иволга.

хые оролдо[...] —гэжэ нүхэр [...]мацыренов [...] Мүнөө энэ [...] шан адуулжа [...]

ХонидЫнЬ 60—70 килограмм татана

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Бата Цыренович Цыренов хорин гаран жэлдэ мал ажалда ябана.

Хэһэн ажалдаа оролдосотой, нарин нягта туладаа правлени, партийна эхин организациин зүгһөө ходо магтаалда хүртэдэг болонхой.

— Би хорёод гаран жэл мал ажалда ябахадаа яһала дүй дүршэлтэй болоо гээшэб. Тэжээл хоолоор дутамаг, хатуу жэлэй болоошье хада дүй дүршэлэй, шадабариин хүсөөр мал һайнаар ондо оруулжа, түлжүүлжэ болохо юм гэжэ этигэдэгби,—гээд Бато Цыренович намдууханаар хэлэдэг.

Хабар, зундаа, намарынь бэлшээридэ зүбөөр ябуулагдаһан мал ямаршье хүйтэнэй болоходо, тэжээлээр дутамагшье һаа, хүшэ шадалаа табидаггүй гэжэ сугтаа хүдэлдэг хонишодтоо тэрэ заадаг. Бэлшээриингээ газар һайса нягталан хаража, шэнжэлжэ үзөөд, эдеэлсэ, уһа, хужарайнь зэргээр хэдэн хуби болгожо хубаалаг. Тингээд нэгэ газарта ногоо ехээр гэшхүүлжэ һалгангүйгөөр һэлгэжэ, ондоо тээ ошоод, хэдэн үдэр адуулдаг. Хужар, дабһа дутамаггүйгөөр эдижэ, саг соогоо дурааараа уһалжа ябахадаа хонид эдимэр байдаг гээд тэрэ хөөрэдэг байна. Дулаанай үедэ үглөө[...] даал һаа, [...] нидоо бэл[...] гаргаад, [...] жа байжа, [...] лэн орой болотор адуулна.

— Шанга халуунай ү[едэ] наран багаар һэрюун һ[...] үндэр газарта тиирүүлхэдэ [...] Зүгөөр дан удаан [...] гүй,—гэжэ хонишон Цыре[нов] дөө һургадаг.

Үргэн дэлисэтэйгээр ко[ммунизм] байгуулха долоон жэлэй [түсэб] бэелүүлэгдэхэ түрүүшын [жэл ...] урданайхиһаа эршэмтэй, [...]тойгоор ажаллаха гэһэн [...]хэ хонишоной отарада хам[...]ран хонид бии. Тэдэнээ һа[...]жуулан таргалуулаад, [...] гүрэндэ тушааха юм. Мү[...]дынь харахада мүнсылдэ[...] жашанхай.

— Хонидоймнай тус бүр[ин] нүүр дунда зэргээр 60-аад [килограмм ...]ниинь 70 килограмм тата[на]. Гүрэндэ тушааха болотор [...]шье мяхажаха байха,—г[эжэ] хонишон урматайгаар хэл[...]марай элбэг һайн эдеэлсэ[...] шээридэ хонидоо илангая [...]сотой шадамараар адуулн[а].

Пленумые эрхим бэлэ[гээр уг]хаар зориһжоһон хони[шон Бата] Цыренович ажалайнгаа э[...] шангадхана.

Ц. Са[...]

Борьёо нютаг.

Партийна ажабайдал

Юрөөгэй коммунистнууд юундэ һанаагаа зобооб

☆

(Тоосооmо-һунгуулиин суглаанһаа)

☆ ☆

Хада уулые бүрхөөһэн хонин һүрэгөөрөө, атар тарган адуу малаараа холо ойгуур үнинэй сууда гараһан, Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хэдэ дахин хабаадаһан алдартай солотой малшадаар, илангаяа һаалишадаар олон Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз тухай нилээд дуулаһан байхат.

Урда урда жэлнүүдтэ энэ колхозойхид һайн амжалта туйлажа байһаншье һаа, мүнөө жэл ядахадаа нёдондонойхидоо хүрэхэгүйгөөр малһаа ашаг шэмэ абажа, социалистическэ уялгаяа хангалтагүйгөөр дүүргэжэ байһаниинь гайхамаар болоно.

Сентябрь һара хахадлашаһан хойно гүрэндэ мяха, һү худалдаха түсэб хахадлаашьегүй, ноохо худалдаха түсэб 89,6 процент дүүргэгдээд байба. Үнгэрэгшэ һаранууда колхоз 6250 центнер һү гүрэндөө дутуу үгөө. Түрүүшын 8 һара соо үнеэн бүриһөө оройдоо 974 килограмм һүн һаагдажа, уялгын ёһоор хонин бүриһөө 3 килограммай орондо 2 килограмм 850 грамм ноохон хайшалагдаһан, 100 эхэ хонин бүриһөө 53 хурьган абтаһан байна.

Иимэ ушарай тохёолдоод байхада һанаагаа зобонгүй байжа яагаад болохоб. Эгээл тиимэһээ һая болоһон тоосооmо-һунгуулиингаа суглаан дээрэ эндэхи коммунистнууд социалистическэ уялгын муугаар дүүргэгдэжэ байһанда гол анхаралаа хандуулһан, хэлэһэн үгэдөө яажа хүрэхэ байһан тухайдаа һайса хөөрэлдэһэн байна. Социалистическэ уялга абаад, тэдэмнай ямараар дүүргэгдэжэ байнаб гэжэ һанаагаа зободоггүй, хиналта шалгалта хэдэггүй, энэ шухала хэрэгтэ бригадануудай партийна организацинуудай, колхозойнгоо бүхы коммунистнуудай анхаралые хандуулаагүй, малайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ малшадаа элсүүлээгүй байһанайнь түлөө үгэ хэлэһэн олонхи коммунистнууд парткомоо, тэрэнэй секретарь нүхэр Дармаевые шангаар шүүмжэлбэ.

— Абаһан уялгаяа дүүргэхэ гүйсэд арга боломжотойбди,— гэжэ коммунист нүхэр Батуев мэдүүлбэ. —Теэд манай партком энэ шухала хэрэгые зүндэнь орхижорхиһон байна.

Горьтой уялга абаһан аад, партком болон бригадануудай партийна эхин организацинууд малшадай дунда ёһотой һайнаар социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлээгүй гэжэ коммунистнууд Лубсандоржиев, Тубаев гэгшэд хэлэбэ. Бригада, фермэ, гүүртэнүүдэй хүдэлмэриин дүнгүүд саг соогоо гаргагдадаггүй, зондо дуулгагдадаггүй байгаа. Мүн агитаторнуудшье хүдэлмэреэ һуларуулһан байна.

Мүнөө жэл түлэй муугаар абтажа байһан тухай, мүн малай һубайрдаг, гарзалдаг болоһон тухай хонишон нүхэр Доржиев хэлэбэ. Эдэ бүгэдэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, олон хонишод, тэрэ тоодо хонин ажал дээрэ хүдэлмэрилжэ байһан зарим коммунистнууд дааһан хэрэгтээ, хэлэһэн үгэдөө хайша хэрэгээр, ёһо тэдыгээр хандана.

— Харин тиихэдэ колхозоймнай партком хонишодтоо, тэдэнэйнгээ хүдэлмэридэ анхаралаа хандуулдаггүй, малшадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һайнаар ябуулдаггүй байна. Һүүлэй үедэ отаранууд дээгүүр агитаторнуудшье үзэгдэхэеэ болиншоо, лекци уншагдаагүй байһаар үни заяанай. Киношье ганса нэгэн лэ харанабди.

Һүнэй юундэ багаар һаагдадаг болоһон тухай хэлэхэ зуураа, һаалиин фермэнүүдтэ ажал муугаар эмхидхэгдэнэ, һаалишадай, малшадай журам һулараа гэжэ коммунист нүхэр Цоктоев тэмдэглэбэ.

Ажал хэрэгэйнь түлөө мэргэжэлтэдэй — зоотехнигүүд болон ветеринарна врачуудай харюусалгые дээшэлүүлнэгүй, тэдэнэй урда шанга эрилтэ табигданагүй гэжэ олон коммунистнууд парткомые шүүмжэлбэ.

— Яагаад малаа түргэнөөр олошоруулхамнайб, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэмнайб гэжэ манай зоотехнигүүд нүхэд Цоктоев, Матвеев гэгшэд оролдоногүй,—гэжэ коммунист нүхэр Ванчиков мэдүүлбэ.

Комплексно бригадануудай партийна организацинуудые парткомой ямараар хүтэлбэрилжэ байдаг тухай асуудалда коммунистнууд горьтой анхаралаа хандуулба. Бригадануудай парторганизациин секретарьнуудта партком муугаар туһална гэжэ коммунистнууд сэхэ зааба. Тоосооmо үе соо нэгэшье секретарь парткомой заседани дээрэ тоосоо хээгүй, тэдэниие суглуулжа, семинар, зүблөөнүүд үнгэргэгдөөгүй.

Парткомойнгоо секретариин тоосоото элидхэлые һайнаар зүбшэн хэлсээд, дутуу дунданууда, арга боломжонуудаа элирүүлээд, партийна суглаан энэ жэлэй уялгые заатагүй дүүргэхэ бодото хэмжээ ябуулгануудые хараалаа.

Д. Шикуло,
КПСС-эй обкомой инструктор.

Слесарь Борис Петрович Барышев — Улан-Удын паровозно депогой үнинэй хүдэлмэришэн эндэ 19-дэхи жэлээ ажаллана. Нүхэр Барышев эрхим ажалай үльгэр жэшээ харуулдаг, халаанайнгаа даабари 250 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм. Зураг дээрэ: нүхэр Барышев хүдэлмэрилжэ байна.

А. Мантаевай фото.

КПСС-эй ЦК-гэй ИЮНИИН ПЛЕНУМЭЙ ТОГТООЛ ДҮҮРГЭХЫН ТҮЛӨӨ

ТЕХНИЧЕСКЭ hУРАЛСАЛАЙ АША ҮРЭ

«Ажахын байгуулалтын бүхы ...огуудые толгойлхо хүдэлмэри... бэлэдхэл hайнтай, техникэ болон ...номико hайн мэдэхэ, эмхидхэхэ ...эл ехэтэй болоhон, арадай ...ыда техническэ дэбжэлтэ туй... хэрэгые хангажа шадахаар ...мэрилэгшэдые партийна орга...цинууд табиха уялгатай...» гэжэ КПСС-эй ЦК-гэй июниин Пленумэй шиидхэбэринүүд соо хэлэгдэнэ. Паровозо-вагонно заводой пар...на организаци дээрэ хэлэгдэhэн ...гые бэелүүлхэ асуудалда ехэ ...рал хандуулна. Ойрын жэл... электровоз, тепловозуудые ...барилдаг болохоёо байhан ...hаа заводой хүдэлмэришэд ...лэдбэриингөө технологиие шэнэд... хубилгажа эхилбэ. Мүнөө заво...най компрессорнэ түхеэрэлтэ... булад шудхалгын цехтэ, вагонно ...надта ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ ...лаа. Энэнэй тулада мэргэжэл ...тай инженерно-техническэ хү...рилэгшэд, мүн ажал хэрэгээ ...шудалhан хүдэлмэришэд хэ... гээшэ. Эдэ бүгэдые хараадаа ..., заводой партийна, профсоюз... организацинууд хүдэлмэришэ... техническэ мэргэжэл дээшэ... асуудалда шухала анхарал ...улдаг болоо.

...тком, цехүүдэй партийна ор...цинууд шэнэ техникэ hайнаар ...ха, тепловоз болон электрово... заhабарилгын технологитой ...мэришэдые танилсуулха, тех...скэ hуралсал эмхидхэхэ талаар ...дэлмэри хэнэ. Парткомой за..., цехын партийна организаци... суглаан дээрэ тусхай асуу...д ходо хэлсэгдэдэг болоо. ...лхэдэ, түрүү дүй дүршэл сог... дэлгэрүүлхын тула заводой ...ческэ соведэй хэhэн хүдэлмэри ...hарада парткомой заседани... харагдаа hэн. Тиихэдэ паро... комбинадай хүдэлмэришэдэй ...техническэ hуралсал муугаар ...гдана гэжэ тэмдэглэгдэhэн .... Парткомой заседаниин ...эбэрие бэелүүлэн, хүтэлбэ... 20 хүдэлмэрилэгшэд энэ ...рса дүүргэжэ, тепловоз, элек...уудые заhабарилха мэргэжэл...лоо. Тэдэнэй тоодо паровоз ...алгын цехын начальник нү...уворов, тэрэнэй орлогшо нү...озлов, комплексно бригада... даагшад нүхэд Рыков, Лев... болон бусад оролсоно.

...мэришэд болон инженерно-...ческэ хүдэлмэрилэгшэдэй тех...hуралсалда котельнэ, паро...заралгын цехүүдэй партий...анизацинуудай анхарал ехээр ...даг болоhоние тэмдэглэхэ .... Вагон хабсардаг цехын ...ганизаци үйлэдбэридөө шэнэ ...нэбтэрүүлжэ, уралан нари... хэрэг муу бэшээр эмхидхэ...хай. Хүдэлмэришэдэйнь дун... коммунистическэ ажалай ...дарник ургана. Партийна ор...цийн секретаряар удаахан ...рилhэн нүхэр Тугутов мөө...гэдэг цехын начальнигаар ...гдээд, тэрэ цехые гээгдэл...гаргаа.

...ндо жэлhээ эхилээд, ПВЗ-дэ хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ техническэ hуралсал ябуулагдана. Байгша ондо үйлэдбэриин 50 хүтэлбэрилэгшэд үдэшын техникум дүүргэжэ, тепловоз, электровоз заhабарилха мэргэжэлтэй болоо. Жэшээнь, электроцехын начальник нүхэр А. А. Голиков, механическа заhабарилгын — А. Л. Смирнов, модо дархалдаг — Н. К. Спирин, паровозо-механическа цехын начальник Р. П. Вербуль болон бусад дүүргэбэ.

Мүнөө эдэ цехүүд продукци үйлэдбэрилхэ арбан хоногой, hарынгаа даабари үлүүлнэ, хүдэлмэришэдэй дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайнаар ябуулагдана. Цехын хүтэлбэрилэгшэд энээндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

В. Гагановагай жэшээгээр модошо дархан нүхэр П. Н. Мочалкин өөрынгөө даадаг түрүү бригадые гээгдэлдэ ороhон бригадатай нэгэдхэн томодхохо hанамжа оруулhан байгаа. Цехын хүтэлбэрилэгшэд энэ hанамжыень hайшаан дэмжээ hэн. Нэгэдхэгдэhэн бригадань бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, голодоhогүйгөөр продукци гаргадаг боложо, түрүүшүүлэй тоодо ороо.

1958—1959 онуудай hуралсалай жэлдэ 450 хүдэлмэришэд ажалhaa hамжангүйгөөр hуралсаа. Тэдэнэй 35-ниинь институдта заочноор hурана, залуушуулай үдэшын hургуулида 200 гаран, 6—8 hарын курсада 60 гаран хүн hураhан байна. Гэбэшье зарим цехүүдэй партийна организацинууд хүдэлмэришэдэй дунда техническэ hуралсал муугаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, хүдэлмэришэдые hуралсалда хабаадалсуулха талаар тендернэ, арматурна цехүүд мүртэй юумэ хэнэгүй.

Уралан нарижуулагшадай хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ тусхай бүлгэм заводтомнай байгуулагданхай. Энэ бүлгэмэй соведые инженер-технолог нүхэр Опарин толгойлдог. Байгша ондо заводой уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшодой слёт болоо. Энэ жэлэй 8 hарын туршада заводой коллективэй оруулhан уралан нарижуулгын 663 дурадхалhaa 417-ниинь үйлэдбэридэ хэрэглэгдээ. Эдэнэй ашаар жэл соо 2 миллион 367 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ алмаха аргатай болообди.

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа гаргадаг цехын слесарь нүхэр Захватихатын нэрэ заводтоо суурхаhaap үнинэй. Нүхэр Захватихата карбидна банкануудые бүтээхэ станок ухаалан зохёогоо. Энээнhээ түрүүн имэ банканууд гараар бүтээгдэдэг hэн. Мүнөө банка бүтээдэг хүдэлмэри оньhожоруулагдажа, ажалай бүтээсэ 6 дахин дээшэлээ. Иигэжэ заводоймнай хүдэлмэришэд техническэ дэбжэлтэ хангалгада ехэ үүргэ дүүргэдэг, гүрэнэй мүнгэ зөөри арьбалха, продукциин өөрынь үнэ химдаруулха шэнэ арга бии болгоно.

Техническэ бэлэдхэлыень дээшэлүүлхэ зорилгоор хүдэлмэришэн залуушуулай hургуулида hурагшадай халаанууд эмхидхэгдээ. Үдэрэй, үдэшын, заочно отделенинүүдтэй техникум, Бүхэсоюзна политехническэ институдай консультациин пункт бии. Тэрээнhээ гадна техническэ кабинет, техническэ библиотекэ хүдэлнэ. Энэ жэлдэ үйлэдбэриин 100 гаран хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд тепловоз, электровоз заhабарилха мэргэжэлтэй болохо байна. Хүдэлмэришэн залуушуулай hургуулида 500 гаран, үдэшын техникумдэ 150 хүн hуража эхилбэ.

Хүдэлмэришэдэй техническэ мэргэжэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ иимэ зарим тэды амжалта туйлагдабашье, дутуу дунданууд үшөөл олон. Партком, цехүүдэй партийна организацинууд хүдэлмэришэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхын түлөө hулаар тэмсэнэ. Үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй нилээд олохониинь мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоногүй. Булад шудхалгын (парторганизациин секретарь нүхэр Позечка), түмэр дархалгын (парторганизациин секретарь нүхэр Рогачев) цехүүдтэ энэ асуудал муугаар шиидхэгдэнэ. Булад шудхадаг зарим нүхэд техническэ эрдэмээр бага дээрэhээ мартеновскэ пеэшэнгүүдые дүүрэн хүсөөрнь ашаглажа шаданагүй. Тэрэшэлэн түмэр дархалдаг цехтэ 1000 тоннын пресс бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана.

Профсоюзай заводской комитет, цеховой организацинууд хүдэлмэришэдэй техническэ hуралсалда анхарал оройдоо хандуулнагүй.

Заводоймнай хүдэлмэришэд долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхын түлөө бүгэдэарадай мүрысөөндэ ороод, жэлэйнгээ түсэбhөө гадуур нэгэ миллион түхэригэй продукци үйлэдбэрилхэ зорилго табинхай. Энэ харюусалгатай уялгаяа бэелүүлхын тулада унаhан малгайгаа абангүй ажаллана.

Ф. Абагаев,
Улан-Удын ПВЗ-гэй
парткомой секретариин орлогшо.

17 мянга арьбалагдаа!

...бэлэдхэлэй промышленнос... хүдэлмэришэдэй профсоюзай «Забайкаллес» комбинадтай леспромхозуудай мастерска ...удай, пунктнуудай хүдэл... хоорондо дэлгэрhэн со...тическэ мүрысөөнэй август ...дүн hаяхан гаргаба.

...одой дунда дэлгэрhэн мү... Итанцын леспромхозой ...бэлэдхэлэй Бурля гэжэ пунк... хүдэлмэришэд түрүү hуури эзэ... коллектив hарынгаа түсэб ...бэлэдхэлгээр 107, шэрэлгээр ...ит дүүргэhэн байна. Эндэ...од үйлэдбэридөө байhан техникэ hайнаар ашаглажа, 17 мянган түхэриг гүрэнэй мүнгэ арьбалаа.

Бурля пунктынхидай hайнаар хүдэлмэрилhэнэйнь түлөө совнархозой, профсоюзуудай областной Соведэй дамжуулгын Улаан туг нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

Мастерска участогуудай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ нүхэр Дахинай даадаг участогай коллектив (Байгалай леспромхоз) түрүүлбэ. Эндэхи коллектив мүнгэн шанда баhал хүртэлсөө.

Н. Тюрнев.

Магтаалда хүртэгшэд

Намар боложо, Байкало-Сэлэнгын уhан замай хүдэлмэришэдэй сезоноо дүүргэхэ саг ойртобо. Эгээл энэ үедэ уhан татажа, уhан замаар ашаа шэрэхэ хэрэгтэ элдэб бэрхэшээл тохёолдодог байна. Тиимэhээ техническэ участогуудай коллективүүд ашаа шэрэжэ ябаhан пароход болон баржануудые hаадгүйгөөр ябуулхын түлөө ехэ оролдолго гаргажа байна. Илангаяа Сүхэ голоор, мүн Сэлэнгэ мүрэнөөр пароходуудай ябадаг газарнуудые гүнзэгырүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Мүнөө Сэлэнгын уhан замай дээгүүрхи участогуудта уhанай hаба гүнзэгырүүлдэг «ВС-5» маркын хоёр ехэ машина зунhаа хойшо хүдэлмэрилжэ байна. Үнгэрhэн сентябрь hарада нүхэр Суворовой хүтэлбэрилдэг «ВС-1» машинын команда hайнаар хүдэлмэрилжэ, даалгабаряа болзорhоонь хорин хоногоор урид дүүргэжэ шадаа. Тиихэдэ нүхэр Серебренниковэй команда техникынгээ хүсые hайнаар ашаглажа, зунай үедэ хэхэ хүдэлмэриингөө даалгабариие 15 үдэрөөр урид дүүргэhэн байна.

Үнгэрhэн зунай хүдэлмэриин дүнгөөр уhан замшадай хоорондо дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөнэй дүн гаргагдажа эхилээ. Энэ үе соо техническэ участогай, газар малтадаг машинын, мүн пароход болон баржа бүхэнэй коллективүүд тус бүридөө социалистическэ уялга абаhан байгаа. Эдэ коллективүүдэй олонхинь эдэбхи ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ, даалгабарита түсэбүүдээ амжалтатайгаар дүүргээ. «Фарватер» гэжэ теплоходой капитан нүхэр Санкировай хүтэлбэрилдэг команда ашаа шэрэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэhэн, түлишэ болон түрхихэ материал арьбалhанайнгаа түлөө коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргэдэ hаяхан хүртэбэ. Командир нүхэр Клементьевэй толгойлдог «Улан-Удэ» пароходой команда мүрысөөнэй хоёрдохи hууридa гараhан байна.

Ажал хэрэгтээ үнэн сэхээр хандажа, даалгабарита түсэбүүдээ үлүүлэн дүүргэhэн зуу гаран хүн мүрысөөнэй Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

Д. Дагбаев.

Жэлэй түсэб дүүргэгдээ

Республикын томо предприятинуудай нэгэн болохо мяха-консервын комбинадай завод, цехүүдэй хоорондо социалистическэ мүрысөөн үдэр ерэхэ бүри үргэдэнэ, ажалайшье түрүүшүүл олошорно. Мэнэ hаяхан тус комбинадай желатинна цехын хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэб болзорhоонь аяар гурба hара урид дүүргэбэ. Энэ цехые СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Рыбникова хүтэлбэрилдэг юм.

— Манай цехын хүдэлмэришэд болон алба хаагшад урдаа табиhан зорилгоёо амжалтатайгаар дүүргэхын тула хоорондоо мүрысэдэг, хэhэн, бүтээhэн ажалайнгаа шанарые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ hаналаа хандуулдаг заншалтай юм,—гэжэ нүхэр Рыбникова хөөрэнэ.

Т. Бадмаин.

БИБЛИОТЕКЭНҮҮД ИИМЭЭР ЛЭ ХҮДЭЛДЭГ БАЙХА ЁhОТОЙ

— Цыпилма Ринчиновна, «Хулдай мэргэн» гэдэг арадай үльгэр намда хэрэгтэй,—гээд библиотекые даагшада нэгэ колхозник үбгэн хандаба.

Тэрэ үбгэжөөл хэрэгтэй номойнь олдоhондо баярлаад тэндэhээ гаража ошоо hэн.

— Энэ түрүүшынь ном бэшэ. Энэ нүхэрнай 1959 оной туршада зургаадахи номоо уншахань,—гэжэ Цыпилма Ринчиновна намда ойлгуулба.

Энэмнай 64 наhатай модошо дархан Шагдар Бураев гэдэг байгаа. Тэрэ мүнөөшье колхозойнгоо ажалда айхабтар шударгы, залуушуулhaa дутахагүйгөөр хүдэлмэрилхэhөө гадна, сүлөөтэй саг олоод лэ, ном уншадаг хүн байба.

— Хоца Намсараевай гүнзэгы удхатайгаар, хурса хэлээр бэшэhэн номуудые уншахада, урдань үгытэй бурят,ород хүнүүдэй зобожо тулижа ябаhаниинь, тэдэнэй хамтадаа жаргалта байдалай түлөө тэмсэhэниинь үнэн зүбөөр харагдадаг,—гэжэ нүхэр Бураев хожомынь намда хөөрөө hэн.

— Цыпилма Ринчиновна намайе номдо дуратай болгоо юм. Нам шэнги үбгэд, хүгшэдшье байг, үхибүүдшье байг хамаагүй—уншаха номыень угаа шадамараар оложо үгэдэг юм,—гэжэ нүхэр Бураев хөөрөө hэн.

Эндэ нэгэ жэшээ хэлэгдэбэ. Саашань тоолохо болоо hаа, олон даа. Тиигэбэшье энээхэн жэшээ дээрэhээ харахада, нютагайнгаа колхозникуудай дунда тэрэнэй хэды хүндэтэй, ажалдаа оролдосотой библиотекарь байhаниинь харагдана ха юм даа.

Цыпилма Ринчиновна Базарова арба гаран жэлдэ Дэрээнэй библиотекые даажа байгаа юм. Мүнөө тус библиотекэ 5 мянган номуудтай болонхой. Библиотекариин hайнаар ажалладаг байhые номой эрьесэ эли тодоор харуулжа үгэнэ. Нэгэ номыень жэлдээ дунда зэргээр 10—11 хүн уншадаг байба.

Дэрээнэй библиотекын уншагшадай дунда залуу колхозник Сандан Дырчиков бии байха. Энэ нүхэр бурят уран зохёолшодой номуудые уншажа байдаг. Хоца Намсараевай «Үүрэй толон», Жамсо Тумуновай «Алтан бороо» болон бусад номуудые уншаа. Наhажаал колхозник Митаб Цыремпилов. Хоца Намсараевай зохёолнуудые ехэтэ hонирхон уншадаг. Энэ нүхэр уран зохёолшын «Шэлэгдэмэл зохёолнуудай» гурбадахи томые уншажа байнхай.

— Багша Д. О. Орбодиева, врач Т. Н. Мелиоранская, фельдшер Л. Р. Антипова гэгшэд манай библиотекын эдэбхитэй уншагшад байхаhaa гадна, минии дүтын туhалагшад юм. Тэдэнэй туhаламжаар энэ жэлэй эхиндэ Хоца Намсараевай зохёолнуудай түрүүшын гурбан номоор уншагшадай конференци үнгэргөө hэм,—гэжэ Цыпилма Ринчиновна хөөрэнэ.— Хожомшог Р. Белоглазовагай «Манай хүршэнэр» гэжэ номоор уншагшадай конференци эмхидхэхэдэмни, багша Ц. Б. Будаев ехэ туhалаа hэн.

Цыпилма Ринчиновнагай хүдэлмэри ном тараалгаар лэ эсэслэдэг бэшэ юм. Энэ жэлдэ тэрэнэй хүтэлбэри доро дүрбэн фотомонтаж гаргагдаа, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комплексно бригадын хүдэлмэриие харуулhан диаграмма, зурагууд бэлдэгдээ, нүүдэл библиотекэнүүд эмхидхэгдээ.

Мүнөө нэгэ нүүдэл библиотекэнь таряа хуряагшадые номуудаар хангана. Тэрээниие бригадын партийна организациин секретарь нүхэр Жигжитов даадаг. Хоёрдохи нүүдэл библиотекэнь холын малшадые хэрэгтэй номуудаар, түбхын түрүүндэ хүдөө ажахыда хабаатай номуудаар хангадаг. Энэнь зоотехник Цыремпиловтэ даалгагданхай. Гурбадахи нүүдэл библиотекэнь больницын дэргэдэ эмхидхэгдэнхэй.

Цыпилма Ринчиновна Базарова библиотекые даагшаар үнихэнэй хүдэлмэрилжэ, дүй дүршэл ехэтэй, ажалшадай дунда айхабтар хүндэтэй болонхой. Нүхэр Базарова үнэн сэхээр ажалладаг байhанайнгаа түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаа.

— Манай библиотекын хүдэлмэридэ дутуу дунда зүйл үшөөл бии. КПСС-эй XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ гэhэн бүхы совет хүнүүдэй нийтын тэмсэлдэ үшөөл ехээр хабаадалсаха ёhотойбди,—гэжэ Цыпилма Ринчиновна хөөрэхынгөө хажуугаар,—библиотекэмнай сомоной Соведтэй нэгэ гэртэй аад, уншагшадта зохидгүй байдаг, республикын бибколлектор манай уншагшадай эрилтэнүүдые гүйсэд ойлгонгүй номуудые эльгээжэрхинэ,—гэжэ хөөрэбэ. Эдэ дутуу дунданuудые усадхаха хэрэгтэнь республикын Культурын министерство туhалалсаха зэргэтэй.

Дэрээнэй хүдөөгэй библиотекэ соёл культурын ёhотой гуламта боложо шадаа. Тиигээд саашадаа ажалшадай культурна эрилтэнүүдые бүри hайнаар хангаха байhандань батаар найдагдана.

Е. Цыренова,
«Правда Курумкана»
газетын хүдэлмэрилэгшэ.

Түрэлхидэй суглаан

Петропавловкын дунда hургуулиин хоёрдохи классай hурагшадай түрэлхид сугларжа, «Үхибүүдые ажалда дуратайгаар яагаад хүмүүжүүлхэб» гэhэн hонирхолтой элидхэл шагнаба. Эхин классуудай hуралсалай талые даагша А. Г. Бураева элидхэл хээ.

Энэ hургуули мүнөө жэл шэнэ программын, түсэбэй ёhoop ажалаа эмхидхэжэ эхилээ. Үхибүүдые ажалда дуратайгаар hургаха, зүбөөр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэридэ түрэлхид ямар туhа хүргэхэб гэжэ элидхэлшэ онсолон тэмдэглэбэ. Сугланда хабаадагшад hанамжа, дурадхалнуудаа хэлэhэн, түрэлхидэй комитет hунгаhан байна.

Т. Санжиев.

Зэдэ.

ЭРХИМ ҮРЭhЭНhӨӨ ЭЛБЭГ УРГАСА ХУРЯАГДАХА

Мэргэжэлтын зүбшэл

Мүнөө республикымнай нютаг бүхэндэ баян ургасын хуряагдажа байhаниинь мэдээжэ. Гэбэшье энэ жэлэй элбэг ургасаар саашадаа hанаагаа амаршаха гээшэ тон бүтэхэгүй, хойрог ябадал болохо бшуу. Хойто жэл, мүн саашадааше ороохо тарянай болон бусад ургамалнуудай ургасые үшөө дээшэлүүлхэ гээшэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй шухалын шухала зорилго болоно. Хойшодоо газар тарялангай агротехникые хаа хаанагүй нарижуулха, үрэhэ хүрэнгын шанарые дээшэлүүлхэ зорилго тэдэнэй урда табигдана. Тиимэhээ энэ зорилгоёо бэелүүлхын тула бүри мүнөөнhөө хойто жэлэйнгээ ургасада hаналаа табиха хэрэгтэй. Хэрбээ муу шанартай үрэhэ хаажа абаа hаа, биратай ургаса хуряагдахагүй ха юм. Жэшээлхэдэ, республикымнай түрүү ажахынууд имагтал hайн шанартай үрэhэ хаажа абадагайнгаа ашаар элбэг ургаса хуряадаг гээшэ. Харин бирагүй ургаса хуряадаг ажахынуудта үрэhэ хүрэнгэнь муугаар бэлдэгдэдэг, полинуудынь шанаргүй үрэhөөр таригдадаг. Мүн агротехникын түрүү заабаринуудые муугаар нэбтэрүүлдэг байна.

Дурсагдаhан жэшээhээ харахада, элбэг ургаса хуряахын тула нэн түрүүн газарайнгаа хүрьhэ hайжаруулха талаар агротехникын түрүү заабаринуудые үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэй. Хоёрдохёор, нютагай эрхэ байдалда таарадаг эрхим шанартай үрэhэ хүрэнгөөр тарилгаяа хэхэ гээшэ тон шухала. Агротехникын хэдышье hайн заабаринуудые, үргэнөөр нэбтэрүүлээд, шанаргүй үрэhөөр таряа hаа, биратай дүн туйлагдахагүй ха юм. Тиимэhээ газарайнгаа хүрьhэ hайжаруулхынгаа хажуугаар үрэhэнэйнгөө шанарые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Зүгөөр зарим колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд «томо, жэжэ ороohон шанарайнгаа талаар адли—тиимэhээ сугтань холижо үрэhэндэ хаахада хамаагүй» гэhэн бодолдо эзэлэгдэшэнхэй. Иигэжэ бододог хүтэлбэрилэгшэд, агрономууд ехэхэн алдуу гаргажа, ажахыдаа нилээдгүй хохидол ушаруулха гээшэ. Юуб гэхэдэ, советскэ агробиологиин наука имагтал томо ороohотой үрэhөөр тарилга хээ хада элбэг ургаса хуряагдадаг гэжэ тодорхойлhон, энээниие туршажа үзэhэншье байна. Илангаяа ажал хүдэлмэридэ hаад тойбо ушаруулдаг сагта гү, али ган гасуурай болоходо томо ороohотой үрэhөөр таригдаhан ургаса hайнаар гарадаг юм. Энэ аргын hайн байhыень Кабанскын, Түнхэнэй аймагуудай таряашад, мүн үрэhэ туршадаг станцинууд үнинэй элирүүлэнхэй. Үнэхөөрөөшье томо ороohотой үрэhөөр тарилга хэhэн газарта холимол үрэhэнэй таригдаhан полиинхида орходоо гектарhaa 3—4 центнерээр ехэ ургаса хуряагдана. Томо ороohотой үрэhэн юрын үрэhэндэ орходоо 2—3 үдэрөөр урид ургадаг, саашадаа ургахадаашье hайн байдаг юм. Түргэнөөр ургадаг ургамалай үндэhэнэйнь бүридэл болон газар дээрэхи хубинь эрхим шанартай байдаг бшуу. Тиимэhээ элбэг ургаса үгэдэг томо ороohотой үрэhээ дунда зэргын ороohонтой холижо огто болохогүй. Тиимэ үрэhээ аминдань хадагалха, тариха хэрэгтэй.

Байгша оной элбэг ургаса республикымнай колхоз, совхоз бүхэндэ эрхим шанартай элбэг үрэhэ хааха арга олгоо. Тиигэжэ энэ жэл үрэhэнэй талаар эрид хубилалта хэхэ дүүрэн аргатайбди. Кабанскын, Түнхэнэй, Баргажанай аймагууд жэлhээ жэлдэ эрхим шанартай сортовой үрэhэ бэлдэдэг гээшэ. Гэбэшье республикымнай олохон аймагууд ерэхэ жэлэйнгээ үрэhэ хүрэнгэ бэлэдхэхэ хэрэгтээ анхаралаа хүсэд хандуулнагүй. Илангаяа иимэ ушар Иволгын, Сэлэнгын, Кяхтын болон бусад аймагуудта үзэгдэнэ. Нэрлэгдэhэн аймагуудай хүдөө ажахын инспекцинүүд колхоз, совхозуудайнгаа үрэhэ хүрэнгээ бэлдэхэ хэрэгтэнь анхаралаа хандуулнагүй. Тиимэhээ эдэ аймагуудай олонхи колхозуудта агротехникын түрүү заабаринуудые хэрэглэжэ, эрхим шанартай үрэhэнэй ороohо ургуулдаг участогууд үгы байhаар. Хүрэнгын шанарые элирүүлхын тула тэдэнэр үрэhэнэй участогта апробаци хэдэггүй. Мүнөө олонхи колхозуудтань үрэhэ хүрэнгэ хааха хүдэлмэри унжагайруулагдашоо. Энэ юун дээрэhээ болоноб гэхэдэ, ургаса хуряалгын эхилhэнhээ хойшо нэгэ hарын турша соо үрэhэ хүрэнгээ хаажа дүүргэхэ гэhэн хараае эндэхи мэргэжэлтэдэй бүдүүлигээр хазагайруулhан ушарhaa болоо. Мүнөө саг оройтожо байна. Тиимэhээ үрэhэ хүрэнгэ хааха түсэбөө мэнэ гэhээр дүүргэхэ шухала.

Республикымнай колхоз, совхозуудта ороohо сэбэрлэдэг машинанууд гүйсэд бии гээшэ. Тиимэhээ бүхы үрэhэ хүрэнгээ богонихон болзорто тарилгын шанарта хүргэхэ аргатайбди. Тэрэшэлэн хойто жэл хүсэд хүрэхэ сортовой үрэhэ бэлдэхэ арга хаа хаанагүй бии. Зүгөөр колхоз, совхозууд сортовой бүхы ороohоёо хараада абажа, мүн юрын үрэhые hайн шанартай хүрэнгөөр андалдаха түсэб зохёогоод, энэ хүдэлмэрее дары ябуулжа эхилхэ зэргэтэй. Бэлэдхэлэй пунктнуудта бии байhан сортовой үрэhые Хүдөө ажахын министерство шалгалта дороо абажа, колхоз, совхозуудта зүбөөр хубаарилан андалдуулха ёhотой.

Хааhан үрэhээ үбэлэй үедэ ходо шалгажа, харууhалжа байха шухала. Үрэhээ. хадагалhан амбаарайнгаа оёортонь хүрэтэр түмэр хоолой hуулгаад, тэрээгээрээ хүрэнгынгөө температурые үдэр бүри шалгажа байха шухала. Хэрбээ үрэhэнэй дэн халашоод байгаа hаань, дары зернопультаар гү, али тусхай веялкээр hалхитуулха хэрэгтэй. Тиихэдэ тарилгын эхилтэр хааhан үрэhэнэйнгөө багахан хубиень лабораторидо абаашажа, 3 дахин шалгаха гээшэ тон шухала. Тиигээгүй hаа, таригдаха шанарынь, мүн ургаха шадалынь мэдэгдэхэгүй бшуу. Гэхэтэй хамта hүүлшын 3-дахи шалгалтые тарилгын урда тээ, апрелиин нэгэн болотор заатагүй хэхэ хэрэгтэй.

Хаа хаанагүй эрхим шанартай, hайн сортын үрэhэ хойто хабар хүсэд хүрэхөөрнь бэлдэжэ, түрэл партиингаа ЦК-гэй ээлжээтэ Пленумые угтая.

А. Капустин,
агроном.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Город тосхон хоёрой хоорондохи харгы заһабарилга дээрэ тракторист С. Дульский, грейдерист И. Беломестных гэгшэд үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** нүхэд Дульский, Беломестных гэгшэд ажаллажа байна.

Л. Апреловэй фото.

3 түхэригөөр телевизор шүүбэ

Байгша оной сентябрь һарада үнгэргэгдэһэн ээлжээтэ лотерейн тиражаар ехэхэн тооной шүүбэри тудаба.

Пенсионер Кокорин 1950 түхэригэй «Старт» гэжэ телевизор, пенсионерка Летенко 1500 түхэригэй «Саратов» гэжэ холодильник, городой гурбадахи дунда һургуулиин һурагша Валерий Халбаев 661 түхэригэй велосипед шүүһэн байна. Тэрэшэлэн Улан-Удэ станциин паровозно депогой хүдэлмэришэн 1580 түхэригэй аккордеон шүүгээ. Энээнһээ гадна «ЗИЛ» маркын хоёр холодильник, оёдолой 6 машина, 4 велосипед, радиоприемник, фотоаппарат болон бусад үнэтэ юумэнүүд тудаһан байна.

Улан-Удын 301-дэхи нөөсэлгын касса дүрбэн үдэрэй туршада 100 мянган түхэригэй эд бараа ажалшадта түлэбэ.

Н. Петров.

Камбоджодохи уласхоорондын комиссиин ажал-ябуулгын асуудалаар Советскэ правительствын ното

Октябриин 3-да СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо В. А. Зорин Англиин элшэн сайд сэр Патрик Райли гэгшые урижа уулзаад, тэрээндэ ното барюулаа. Камбоджодо ажаглалта, хиналта хэхэ талаар уласхоорондын комиссие усадхаха тухай дурадхал Камбоджын правительствын үмэнэ табижа, Великобританиин правительствын тааруутүй үүргэ бэедээ даажа абаһыень гүнзэгы ехээр шаналжа байһанаа Советскэ правительство ното соогоо элирхэйлэн мэдүүлээ.

Великобританиин правительствын энэ алхам Женевскэ зүблөөнэй түрүүлэгшэнэрэй нэгэн байгшын уялгануудтай оройдоошье тааралдахагүй байна. Великобританиин правительствын дурадхал хадаа Женевскэ хэлсээнүүдые эбдэхэ гэһэн уряа болоно гээшэ гэжэ Советскэ правительство тоолоно гээд ното соо хэлэгдэнэ.

Уласхоорондын комиссинууд тухай асуудал Индохитад тушаа Женевскэ хэлсээнүүдэй үндэһөөр лэ шиидхэгдэхэ ёһотой гэжэ Советскэ правительство тоолоно. Тиимэһээ дурсагдаһан хэлсээнүүдтэ зүрюугээр Камбоджа тушаа уласхоорондын комисси тухай ямар нэгэн хэмжээ абаха зүбшөөл үгэжэ шадахагүй байна гээд ното соо заагдана.

(ТАСС).

США-гэй газар таряалангай министр г-н Э. Т. Бенсон Москваһаа мордобо

СССР-тэ ерээд айлшалжа байһан США-гэй газар таряалангай министр г-н Э. Т. Бенсон бүлэнэртэеэ, суг ябалсаһан хүнүүдтээ хамта Финлянди орохоёо октябриин 3-да Москваһаа мордоо.

(ТАСС).

Хилын саанаһаа

ООН-эй Генеральна Ассамблейн сесси

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 3. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн үсэгэлдэрэй пленарна заседани дээрэ Гвинейн, Польшын, Финляндиин, бусад оронуудай делегадууд үгэ хэлээ.

Гвинейн Республикын түлөөлэгшэ Диалло Телли үгэ хэлэхэдээ, зарим баруун гүрэнүүдэй Африкада бэелүүлдэг колониальна политикые ехэ ууртайгаар эсэргүүсэн буруушааһан байна. Имагтал эрхэ сүлөөтэйгөөр, бэеэ даанхайгаар ажаһуухые хүсэдэг Алжир арадта эсэргүү шэрүүн шанга дай зогсоохын тулада өөрынгөө нэрэ хүндые хэрэглэхыень Нэгэдэмэл Нацануудай Организациие тэрэ уряалаа.

Польшын Арадай Республикын Гадаадын хэрэгүүдэй министр Адам Рапацкий иигэжэ тэмдэглэбэ. Советскэ Союзай болон Холбоото Штадуудай правительствонуудые толгойлогшонорой уулзажа байһан таатай зохид үедэ Генеральна Ассамблейн энэ сесси эхилээ. Эдэ уулзалганууд зүүн болон баруун гүрэнүүдэй хоорондоо хэлсээ хэхэ шэнэ үе нээжэ үгэхэ байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Зарим гүрэнүүдэй хүсэ баримталха гэһэн хараа бодолтой байдаг дээрэһээ, хэдэн шухала асуудалнууд шиидхэгдээгүй үлэнэ. Гэбэшье хүсэ баримталха политика гэдэг ямаршье үндэһэгүй болонхой гэжэ Рапацкий заагаа. Уласхоорондын асуудалнуудые шиидхэхэ гансахан лэ арга юуб гэхэдэ, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха хараа бодолдо үндэһэлэн шиидхэгдэхэ ёһотой гэ Польшын делегат хэлээ.

Буу зэбсэг ниитэ дээрэнь, хү дөөр хуряаха гээшэ Генеральна самблейн мүнөөнэй сессиин зүб хэ зүйлэй эгээн лэ шухала пү болоно гэжэ Польшын делегат н лэһэн байна.

США-гэй президент СССР-эй М нистрнүүдэй Соведэй Түрүүлэ хоёрой айлшалалсалга уласхоор дын шахардуу шанга байдал шадаа һулархa бээз гэһэн на бари түрүүлнэ гээд Тунисай деле Садок Мокаддем тэмдэглээ. үүсхэлые эб найрамдалда дура бүхы арадууд һайшааха ёһо гээд тэрэ мэдүүлээ.

Сахарада ядерна зэбсэг турша гэжэ Франциин һанаашалжа һые буруушааха зуураа, Мокад иигэжэ мэдүүлээ. Иимэ турша хэхэ гэһэн шиидхэбэрээ болюу ень Франциин правительств ООН яаралтайгаар һанамжалан радхаха зэргэтэй. Буу зэбсэг ряаха тухай хэлсээнүүд, США- президент Эйзенхауэр СССР Министрнүүдэй Соведэй Түрүү шэ Н. С. Хрущев хоёрой һаяын шалалсалга уласхоорондын ша дуу шанга байдал һуларуул туһалба гэжэ Гаитиин, Шэнэ ландиин, Финляндиин делега үдэрэй заседани дээрэ үгэ хэ дээ, тэмдэглэһэн байна.

Ядерна зэбсэг дахяад турша хагүй бээз гэжэ найдажа бай Шэнэ Зеландиин түлөөлэгшэ Ф. нехэн элирхэйлэн мэдүүлээ.

МУХАРШЭБЭРЭЙ АЙМАГТА

ЛАЗОГОЙХИДОЙ УРЯАЕ ДЭМЖЭНЭ

Намарай сагта малаа һайнаар бэлшээжэ, нэмэлтэ тэжээл үгэлсэн, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ гэһэн Прибайкалиин һаалишадай үнэтэ уряае «Знамя Ленина» колхозой табадахи комплексно бригадын һаалишад һайшаан дэмжэбэ. Бригадын һаалишад Анна Жамсуева, Светлана Дампилова, Гургум Дымбрылова, Чимит Содномова гэгшэд һаамхай үнеэдтээ нэмэлтэ тэжээл болгон турнепс, силос эдюулжэ, октябрь һарада үнеэн бүриин 200 литрһээ бага бэшэ һү һаахаар шнидээ. Мүнөө жэлдэ һаамхай үнеэн бүриһөө 1800 литрһээ доошо бэшэ һү һааха уялга абаба.

БАЛГАҺАТЫН ТАРЯАН БАЯРЛУУЛНА

Мүнөө жэл Мухаршэбэрэй таряашад хаа хаанагүй баян таряа ургуулаа. Зарим колхозуудай поли дээрэһээ гектарай ехэнхидээ 20—25 центнер таряан хуряагдана. Тиигэбэшье зарим нютагуудта һаянай үзэгдөө дуулдаагүй баян ургаса гараа. Жэшээнь, «Эрдэм» совхозой хоёрдохи отделениин Балгаһата нютагтахи 300 гаран гектар талмайн га бүриһөө дунда зэргээр 40-өөд центнер шэниисэ хуряагдаба. Хамта дээрээ энэ участогһаа 12000 гаран центнер таряан абтаа.

Энэ жэшээгээр отделениин механизаторнууд 1025 гектар талмайһаа га бүриин 21 центнер ургаса хуряаһан байна. Мүнөө таряа тушааха жэлэйнгээ түсэб дүүргээд, ерэхэ жэлэй үрэһэнэй фонд хаажа байнхай. Бүхы дээрээ 3000 гаран центнер үрэһэн хаагдаба.

СУУЛГЫНХИД ТҮРҮҮЛЭЭ

Суулгын сомоной Калининай нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо томохон ажахынуудай нэгэн юм. Гүрэндэ таряа худалдаха хүдэлмэреэ болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ энэ колхозойхид түрүүлжэ, 20 мянган центнерэй орондо 23 гаран мянган центнер таряа худалдаһан байна.

Миллион 200 мянган пүүд таряа худалдаха гэһэн аймагайнгаа социалистическэ уялгада эндэхид хубитаяа оруулжа, социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлбэ.

Б. Дымбрылов.

Октябриин 16-да яармаг болохонь

Бурядай АССР-эй Худалдаа наймаанай министерстводэ һаяхан зүблөөн болобо. Октябриин 16-һаа нээгдэхэеэ байгаа республикын яармагта бэлэдхэлэй хүдэлмэриин ямараар ябажа байһан тухай асуудал тэндэ зүбшэн хэлсэгдээ. Зүблөөн дээрэ элирүүлэгдэһэн дутуу дундануудые дары усадхажа, яармагаа эмхи гуримтайгаар үнгэргэхэбди гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад Худалдаа наймаанай министерствые найдуулһан юм.

Яармаг октябриин 16-һаа 26 болотор Улан-Удэдэ үнгэргэгдэхэнь.

Н. Халматов.

Онсо илгаатай модод

Бумбэрсэг дэлхэйн зарим хубида ондоо тээгүүр ушардаггүй 1600 гаран ургамал болон амитад дайралдадаг юм.

Песчаная (Байгал шадар) гэжэ тохойдохи нарһан, шэнэһэн мододой ямараар ургадагыень гайхажа харамаар. Эндэхи ехэ ехэ элһэн болдогуудай хажуугаар үндэһэн дээрээ орбойлдон олон шэнэһэд ургажа байдаг. Үндэһэн дээрээ ургадаг зарим шэнэһэдэй доро оройһон хүн узууртань гараараа һарбайжа хүрэхэгүй.

Байгал шадарай зарим мододой ямар шалтагаанһаа үндэһэн дээрээ ургадагыень эрдэмтэд иигэжэ тайлбарилна. Песчаная гэжэ тохойдо Байгал далайһаа шанга һалхин буугаад, тэндэхи модонойнь узуурай элһые таһа үлеэжэрхидэг. Тиимэһээ модоной үндэһэн байн байтараа шоройгүй боложо, хии талада ёрхойжо үлэдэг юм. Эгээл иимэ шалтагаанһаа модоной үндэһэн доошоо — газар руугаа ородог байна.

Ш. Бакшеев.

Англиин премьер-министр Макмилланай мэдүүлгэ

ЛОНДОН, октябриин 3. (ТАСС). Мүнөөдэр Лондондо консервативна партиин штаб-квартира соо Англиин премьер-министр Макмиллан пресс-конференци хээ.

Корреспондентнүүдэй асуудалнуудта харюусахадаа, Англиин премьер иигэжэ мэдүүлээ. Минии һанамжын ёһоор, правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөө хэхэдэ һаад ушаруулха юумэ үгы болоо. Техническэ асуудалнуудаар: зүблөө хаана, хэзээ зарлаха тухай, хэдэй хабаадалсаха тухай үгээ ойлголсохо хэрэгтэй болоод байна.

Алжирай национально-сүлөөрэлгын армиин командованиин мэдээсэл

КАИР, октябриин 3. (ТАСС). Алжирай сэрэгүүдэй болон Франциин армиин хоорондо сентябриин 25-һаа 28 хүрэтэр болоһон дайн байлдаан тухай Алжирай национально-сүлөөрэлгын армиин Верховно командованиин мэдээсэл эндэ толилогдоо.

Дурсагдаһан үе соо Франциин армиин талаһаа 91 хүн алуулһан, 136 хүн шархатаһан байна.

Баян олзо

Ой модоор элбэг Дээдэ Онгостойдо ажаһуудаг Полина Романовна Большакова хэды наһажаал болобошье, 12-дохи жэлээ үрэ жэмэстэ мододые ургуулжа байна.

Нүхэр Большаковагай газаа яблониин, ранеткын, үхэр нюдэнэй мододые, мүн помидор, үгэрсэ гэхэ мэтые хаража болохо: Полина Романовна 12 соото газар дээрэһээ энэ жэлдэ 600 гаран килограмм жэмэс хуряаһан байна.

Н. Хазагаев.

ТОБШОХОНООР МЭДЭЭСЭХЭДЭ...

Хэжэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз энэ жэлдэ гансахан хонинной нооһонһоо 926712 түхэригэй олзо доход оруулба.

Колхозой хонишод ерэхэ жэлдэ үшөө ехэ нооһо абаха зорилгоор һайн харууһа, дулаан байра байдал түхеэржэ, бэлдэжэ байна.

Д. Цыжипова.

Хитад-советскэ хани барисаанай бүлгэмэй 10 жэлэй ойдо зорюулагдан Пекиндэ баярай заседани боло

ПЕКИН, октябриин 4. (ТАСС). Хитад-советскэ хани барисаанай бүлгэмэй (ОКСД) байгуулагдаһаар 10 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай заседани мүнөөдэр Пекиндэ болоо.

Хитад-советскэ хани барисаанай бүлгэмэй хүтэлбэрилэгшэд, Хитадта ошоод байһан совет-хитадай хани барисаанай бүлгэмэй делегаци, Н. С. Тихонов түрүүтэйгээр, КНР-эй арбан жэлэй ойдо хабаадалсахаяа Хитадта ерэһэн ахадүү социалистическэ оронуудай делегацинууд, Хитадта хүдэлмэрилжэ байдаг советскэ мэргэжэлтэд Пекинэй, Хитадай элдэб олон районуудай промышленностиин болон хүдөө ажахын түрүүшүүл, Хитадай элитэ эрдэмтэд, уран зохёолшод, ороной олониитын ажал-ябуулагшад, демократическа партинуудай хүтэлбэрилэгшэд Хуайжэньтан гэжэ зал соо баярай заседанида суглараһан байна. ОКСД-гэй центральна правлениин түрүүлэгшын орлогшо У Юй-чжан баярай заседание нээгээ. КНР-эй Түрүүлэгшын орлогшо, ОКСД-гэй Центральна правлениин түрүүлэгшэ Сун Цин-лин заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Хитад арадта угаа ехэ туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө Советскэ Союзай алдарта Коммунистическэ партида, Советскэ правительствода, агуу ехэ совет арадта Сун Цин-лин хитад арадай зүгһөө баясхалан хүргөө. Хитадай болон Советскэ Союзай арадуудай агуу ехэ, бата бэхи хани барисаанай хүндэлэлдэ, Советскэ Союз түрүүтэй социалистическэ лагериин агуу ехэ бата нэгэдэлэй хүндэлэлдэ, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай хүндэлэлдэ зорюулан тэрэ юрөөлнүүдые бяа.

Удаань совет-хитадай хани саанай бүлгэмэй делегацине х бэрилэгшэ Н. С. Тихонов засе дээрэ үгэ хэлээ. КНР-эй арбан лэй ойн гүйсэһэнтэй дашара лан зал соо байгшадта, тэд дамжуулан бүхы хитад арадт луун амаршалга хүргөө. Хит болон Советскэ Союзай аг арадуудай хоорондохи хани саанай, бата нэгэдэлэй удх нар тухай Н. С. Тихонов үгэ хэдээ тэмдэглэһэн байна.

СССР-эй арадуудай урала искусствын выставкэ Шанх нээгдэһэн юм. Тэрэниие Хит правительствода бэлэг болгон гэжэ Советскэ правитель шиидхэһэн тухай Н. С. Тихоно дээсээ.

Н. С. Тихонов үгэ хэлэжэ б раа, СССР-тэ замбуулин со дабшадаг гурбадахи ракетын бигдаһан тухай мэдээсэбэ.

Хитад-советскэ хани барис бүлгэмэй центральна правл совет-хитадай хани барис бүлгэмэй эльгээһэн амарш бэшэгые Н. С. Тихонов үгын гэсхэлдэ уншаад, А. А. Андр гар табиһан амаршалгын т Сун Цин-линдэ барюулаа.

Хитад-советскэ хани бар най бүлгэмэй байгуулагдаһаа жэлэй ойдо зорюулагдаһан б заседаниин түгэсхэл дээрэ, раделиин «Москва-Пекин» дууе заседанида хабаадагша тадаа дуулаа.

Түгэсхэлдэнь ехэ концерт жо, Хитадай ниислэлэй эрхи тистнууд тэрээндэ хабаадалс

Вьетнамай эб найрамдал хамгаалха комитедэй мэд

ХАНОЙ, октябриин 3. (ТАСС). Вьетнамай эб найрамдал хамгаалха комитедэй мэдүүлгые Ханойн газетэнүүд мүнөөдэр толилоо. Буу зэбсэг ниитэ дээрэнь, хүсэдөөр хуряаха тухай дурадхал СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев ООН-дэ оруулһан байна. Энэ программые вьетнам арад һайшаан дэмжэнэ гэжэ мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Советскэ дурадхалые бусад нууд дэмжэжэ, али бүхы буу зэбсэгүүдые усадхаха, тэ бүтээлгэ болюулха, буу зэбс тэ дээрэнь хуряаха яаралта жээнүүдые абаха бээз гэжэ жа байһанаа вьетнам арад пэ.

Редакторай орлогшо **С. БАЛЬЖИН**

Городоо болбосон түхэлтэй болгогшод

Елэгэр хара асфальтаар хушагдаһан гү, али зохид тротуар, харгыгаар ябахада, машинаар гүйлгэхэдэшье хэды хүнгэн бэ даа! Энэ жэлдэ городоймнай олохон үйлсэ, талмайнууд асфальтаар хушагдажа, гоё һайхан, болбосон түхэлтэй боложо байнхай. Энэ ажалые Улан-Удын горкомхозой харгы заһабарилгын конторын асфальташадай бригада хэдэг юм.

— Нүхэр Алексеев, шадаал һаа, түргэн гүйлгэжэ, харайлгажа үзыш, үдын һүүлдэ ондоо газарта ошохо һанаатайбди,— гээд халуун асфальт асарһан жолоодогшодоо тэдэнэй нэгэниинь хандана.

— Яһала түргэн срэнэ бэшэ гүб. Таанадай һууха, амарха забдагүй ажаллажа байхадатнай үрдихэнь бэрхэл!— гэжэ жолоодогшо Алексеев ёгтолон хэлээд, газаа нэмэн сасуугаа машинаяа харгын голоор тооһо бурьюулан харайлгажа, далда ороно.

Нээрээшье эдэнэрэй ажаллажа байхые харахада, хэрэгынь түргэнөөр, бэлээршье бүтэнэ. Самосвал машинын асаржа хаяһан, уурал бутаржа байһан халуун асфальтые хүрэхэһөөнь урид талмай дээрээ тараажал мэдэнэ. Тэрэниие хүлэртэрөө тараажа дүүргэмсээрээ: «Гриша, ябыш түргэн. Бэлэн болоол» гэжэ харгы ябталдаг машинынгаа жолоодогшодо хүдэлмэришэн Михаил Хомяков хандана.

«Мэнэ» гэжэ тэрэнь харюусаад, тараагдаһан халуун асфальт дээгүүр нэгэ жэгдээр даража, хүйтэн уһа адхажа байгаад машинаяа хойшо, урагшань ябуулна.

— Намар болоходо хүйтэнэй тэмдэг орожо, Үдэ голой урда бэеһээ асарагдаһан халуун асфальт түргөөр хүрэшэхэеэ һанана. Тиимэһээ асарагдаһан энэ асфальтаяа амарха залигүй тараажа ородог байнабди,—гэжэ бригадир нүхэр Горюнов хөөрэнэ.

Иимэл хадаа эдэнэр городой гол үйлсэ, талмайнуудые түргэн саг соо асфальтаар хушаһан байгаа. Мүнөө эдэнэр городойнгоо захын үйлсэнүүдые асфальтаар хушажа байнхай. Эдэнэрэй шуран түргэн гараар найма һарын туршада 114 мянган дүрбэлжэн метр талмай асфальтаар хушагдаһан гэхэ гү, али 2—3 жэлэй саада тээхиһээ 3—4 дахин ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн байна.

Нүхэр Горюновой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд эртэ хабарһаа эхилээд, намар орой болотор городоо болбосон түхэлтэй болгохын хойноһоо оролдожо ябадаг юм.

Бригадын гэшүүд М. Хомяков, В. Пытин, Г. Бобрюк, харгы ябталдаг машинын жолоодогшо Г. Варфоломеев гэгшэд үдэр бүриингөө даабари 1,5—2 дахин үлүүлэн дүүргэнэ.

— Жэлэйнгээ түсэб хэзээ дүүргэхэтнайб?

— Байгша ондо хараалагдаһан түсэбнай дүүрэхэ дүтэлөө. Городой паркын дэргэдэхи харгы хушабал, дүүрэнтэхэ хаш. Гэхэ зуура. Агууехэ Октябриин һайндэрые угтуулан ажалай вахтада жагсанхайбди. Абаһан уялгаяа дүүргэхэл байхабди,— гэжэ Михаил Яковлевич Горюнов харюусана.

Эбтэй эетэй энэ бригада үсөөхэншье һаа, урдаа табиһан зорилгоёо, даабаряа һайн шанартайгаар, түргэн саг соо бүтээхын хойноһоо иигэжэ оролдоно.

Б. Цыремпилов.

Зураг дээрэ: 1. Михаил Хомяков машинаар асарагдаһан асфальт буулгажа байна. 2. Хүдэлмэришэд Горюнов, В. Пытин, Г. Бобрюк гэгшэд асфальт тараажа ябтална.

Авторай фото.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32, зам редактора — 32-74, отв секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни — 34-05, сельского хозяйства и советского строительства — 47-5 промышленности и транспорта, пропаганды, информации — 35-14, культуры — 24-71, писем и рабселькоров — 40-49, отдел переводов, корректорская — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугородных переговоров — 1

Н01160. г. Улан-Удэ. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. №